Zdravotně sociální fakulta
Faculty of Health and Social Sciences

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
University of South Bohemia in České Budějovice

Zhodnocení ochrany vybraných měkkých cílů a připravenosti významných objektů památkové péče z hlediska bezpečnosti

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Studijní program:
OCHRANA OBYVATELSTVA

Autor: Bc. Lenka Kovářová

Vedoucí práce: PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D

České Budějovice 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci s názvem ***Zhodnocení ochrany vybraných měkkých cílů a připravenosti významných objektů památkové péče z hlediska bezpečnosti*** jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby bakalářské/diplomové práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé bakalářské/diplomové práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 9. května 2022 ……

Bc. Lenka Kovářová

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala vedoucímu práce PhDr. Štěpánu Kavanovi, Ph.D za jeho cenné rady, odborné vedení mé práce a vstřícnou pomoc. Dále bych ráda poděkovala všem kastelánům a osobám, se kterými byl prováděn rozhovor pro sepsání této práce. V neposlední řadě bych ráda poděkovala mé rodině, která mi během studia pomáhala a byla mi oporou.

Zhodnocení ochrany vybraných měkkých cílů a připravenosti významných objektů památkové péče z hlediska bezpečnosti

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá zhodnocením ochrany vybraných měkkých cílů v Jihočeském kraji a zhodnocením připravenosti těchto objektů z hlediska bezpečnosti. Cílem této práce bylo zhodnotit bezpečnost vybraných objektů památkové péče v Jihočeském kraji a charakterizovat úkoly a činnosti základních složek integrovaného záchranného systému při zajišťování ochrany těchto vybraných objektů památkové péče. Diplomová práce je zaměřena na zhodnocení bezpečnosti a ochrany vybraných hradů a zámků v Jihočeském kraji. Jedná se o Státní zámek Hluboká nad Vltavou, Státní hrad a zámek Český Krumlov a Státní hrad a zámek Jindřichův Hradec.

V první části je popsána problematika měkkých cílů, jejich ochranou a zabezpečením, ve druhé části je popsán stručný náhled do historie ochrany všech hradů a zámků a popsání některých nepříznivých událostí, které se na hradech v minulosti staly a ve třetí části je popsána současné využívání vybraných hradů a zámků a jejich stručná charakteristika.

K zodpovězení výzkumných otázek „Jak je zabezpečena ochrana vybraných objektů památkové péče v Jihočeském kraji?“ a „Jak se podílí základní složky integrovaného záchranného systému a zejména Policie ČR na ochraně objektů památkové péče?“ slouží odpovědi polostrukturovaných rozhovorů s odpovědnými osobami z vybraných hradů a zámků a s odpovědnými osobami z Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje a z Krajského ředitelství Policie ČR Jihočeského kraje, ze kterých celá diplomová práce i cíle práce vychází. Údaje z polostrukturovaných rozhovorů jsou dále použity do SWOT analýz, které jsou sestavené na analýzu bezpečnosti a zajištění ochrany každého vybraného hradu a zámku.

Klíčová slova

měkké cíle; požární ochrana; bezpečnost; ochrana obyvatelstva; SWOT analýza; složky IZS; hrady a zámky

The evaluation of protection of selected soft targets and the evaluation of preparedness of heritage conservation objects in terms of safety

Abstract

The thesis is evaluated the conservation of selected soft targets in the South Bohemian Region as well as the readiness of these installations in terms of safety. The objective of this work is to evaluate the safety of the selected installations of historic preservation in the South Bohemian Region and characterise the tasks and actions of the basic components of the integrated emergency services when ensuring the conservation of these selected installations of historic preservation. This thesis aims to evaluate the safety and conservation of selected castles and chateaus in the South Bohemian Region. The installations in question are The State Chateau of Hluboká, The State Castle and Chateau of Český Krumlov, and The State Castle and Chateau of Jindřichův Hradec.

In the first section, there is described the issues of the soft targets, their conservation, and protection, whereas, in the second section, there is provided a brief preview of the history of the conservation efforts for each castle and chateau and describe a number of unpleasant events that took place at the castles in the past. In the third section, I illustrate the castles' and chateaus' current use as well as their brief characteristics.

In reply to the research questions "How is the conservation of the selected installations of historic preservation in the South Bohemian Region ensured?" and "How did the basic components of the integrated emergency services and, in particular, the Police of the Czech Republic participate in the conservation of the installations of historic preservation?", the answers of the semi-structured interviews with the responsible persons from the selected castles and chateaus are applied, as well as those of the responsible persons from the Fire Brigade of the South Bohemian Region and the South Bohemian Regional Police Directorate, of which this entire thesis and the objective of this work are based. Furthermore, the data taken from the semi-structured interviews are used in the SWOT analyses, which assemble the analysis of the safety and provision of conservation for each selected castle and chateau.

Key words

soft targets; fire protection; safety; public safety; SWOT analysis; components of emergency services; castles and chateaus

Obsah

Úvod 7

1 TEORETICKÁ ČÁST 8

1.1 Měkké cíle 8

1.2 Zabezpečení objektů z hlediska požární ochrany 11

1.3 Zabezpečení objektů z hlediska ochrany obyvatelstva 17

1.4 Cvičení jednotek požární ochrany a složek IZS 20

1.5 Historie 23

1.6 Současná situace 25

2 CÍLE PRÁCE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY 29

3 OPERACIONALIZACE POJMŮ 30

4 METODIKA 31

5 VÝSLEDKY 42

5.1 Zhodnocení bezpečnosti vybraných objektů památkové péče v Jihočeském kraji 42

5.1.1 Výsledky rozhovorového šetření Státní zámek Hluboká nad Vltavou 42

5.1.2 Výsledky rozhovorového šetření Státní hrad a zámek Český Krumlov 50

5.1.3 Výsledky rozhovorového šetření Státní hrad a zámek Jindřichův Hradec 59

5.2 Charakteristika úkolů a činností základních složek IZS při zajištění ochrany vybraných objektů památkové péče v Jihočeském kraji 67

5.2.1 Zajištění ochrany a bezpečnosti ze strany HZS Jihočeského kraje 67

5.2.2 Zajištění ochrany a bezpečnosti ze strany Policie ČR 72

6 DISKUZE 79

7 ZÁVĚR 82

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ 84

9 SEZNAM OBRÁZKŮ 89

10 SEZNAM TABULEK 90

11 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK 92

Úvod

Od pradávna se člověk chrání před různým nebezpečím. Nejprve se člověk chránil před nebezpečím, které mu hrozilo zvenčí a k tomu mu sloužily především příbytky, kde byl v bezpečí. Dnes tomu tak už není, protože nebezpečí může přijít i zevnitř stavení, a to je jeden z největších problémů dnešní doby. Takovým stavením bývají veřejně přístupné budovy, kam může přijít jakákoliv osoba, která by mohla ohrožovat ostatní návštěvníky.

V dnešní době roste počet veřejně přístupných budov a lze říct, že dnes je i nadmíru obvyklé takové budovy často navštěvovat a trávit v nich volný čas. Toho zneužívají osoby, které, se snahou dosáhnout svého cíle ať už je jakýkoliv, v takových budovách způsobí rozruch, ohrožují sami sebe, zastrašují, ohrožují anebo rovnou napadají ostatní návštěvníky. I přesto, že se bavíme o veřejně přístupných budovách, ne všechny části budovy jsou pro návštěvníky volně dostupné, například zázemí pracovníků, IT server, zázemí bezpečnostní služby, sklady a jiné citlivé místnosti. V tuto chvíli tedy není na místě pouze ochrana osob, která je tedy vždy prioritou, ale také ochrana takových citlivých míst. Je nutno zmínit, že zmiňované ohrožení osob nemusí probíhat pouze v uzavřených budovách, ale může nastat i na veřejných prostranstvích. K ochraně osob, zvířat, věcí a majetku pomáhají různá zařízení, technika a osoby, což se dohromady nazývá bezpečnostní prvky. Aby ochrana bezpečnostními prvky fungovala perfektně, je nejlepší využít jejich vzájemnou kombinaci.

Diplomová práce se zabývá ochranou a zabezpečením vybraných objektů památkové péče, a to z hlediska ochrany obyvatelstva, tak i z hlediska požární ochrany. Vybranými objekty památkové péče jsou Státní zámek Hluboká nad Vltavou, Státní hrad a zámek Český Krumlov a Státní hrad a zámek Jindřichův Hradec. Ke zjištění stavu zabezpečení objektů byl použit polostrukturovaný rozhovor, jehož předností jsou kvalitativní výsledky. Zmíněné rozhovorové šetření proběhlo jak ze strany samotných hradů a zámků, tedy s kastelány, tak i z druhé strany, se složkami integrovaného záchranného systému. Autora práce zajímaly názory obou stran a jejich připravenost řešit nenadálé situace, které se na hradech a zámcích, mohou vyskytnout.

Téma diplomové práce jsem si vybrala z důvodu blízkosti a důležitosti této problematiky v dnešní době. Každým dnem navštěvujeme různá místa, která mohou být útočníky vytipovaná a je na náhodě, zdali budeme, jak se říká, „ve špatný čas na špatném místě“.

1 TEORETICKÁ ČÁST

1.1 Měkké cíle

Podle Strategie České republiky pro boj proti terorismu z roku 2013 termínem „měkký cíl“ lze chápat všechna místa, kde se shromažďuje vyšší počet osob. Jsou to hypermarkety, různé kulturní a sportovní akce, dopravní uzly, hromadné dopravní prostředky, židovské památky, letiště anebo turistické cíle, kterými jsou i hojně navštěvované hrady a zámky. (Strategie České republiky pro boj proti terorismu, 2013)

Další, velmi podobnou definicí je, že měkkými cíli označujeme místa, kde se shromažďuje vyšší počet osob a zároveň zde existuje vyšší šance pro násilný útok. Měkký cíle jsou opakem pro tzv. „tvrdé cíle“, kterými jsou dobře chráněné a zároveň střežené objekty. Jsou to státní objekty, vojenské objekty, objekty bezpečnostních složek a také některé nestátní či komerční objekty. (Kalvach, 2016)

Je důležité brát v zřetel, že měkkými cíli nejsou pouze budovy, ale mohou to být i otevřená prostranství jako jsou parky, festivaly nebo sezónní akce a hustota davu se může lišit i podle denní doby. (Department of Homeland Security, 2018)

Mezi měkké cíle obecně řadíme:

- školská zařízení, koleje, menzy, knihovny
- církevní památky a místa určená k uctívání
- nákupní centra, tržiště a obchodní komplexy
- kina, divadla, koncertní sály, zábavní centra
- shromáždění, průvody, demonstrace
- bary, kluby, diskotéky, restaurace a hotely
- parky a náměstí, turistické památky a zajímavosti, muzea a galerie
- sportovní haly a stadióny
- významné dopravní uzly, vlaková a autobusová nádraží, letištní terminály
- nemocnice, polikliniky a další zdravotnická zařízení
- veřejná shromáždění, průvody, poutě
- kulturní, sportovní, náboženské a další akce
- komunitní centra

Podle Strategie České republiky pro boj proti terorismu z roku 2013 (dále jen Strategie), je Česká republika potencionálním terčem teroristických útoků, a to především díky tomu, že republika bojuje proti terorismu. Podle Strategie byly ve všech okolních a sousedících státech s Českou republikou uskutečněny či odhaleny ve stádiu příprav teroristické útoky anebo byly zatčeny osoby podezřelý ze zapojení se do teroristických aktivit. I z tohoto důvodu lze předpokládat, že v budoucnu může být Česká republika terčem teroristických útoků. (Strategie České republiky pro boj proti terorismu, 2013)

Ochrana měkkých cílů

Podle metodiky Ministerstva vnitra České republiky „Základy ochrany měkkých cílů“, se ochrana měkkých cílů dělí do několika částí. Prví z nich je Metoda stanovení vhodného opatření. U této metody je důležité si stanovit kroky, nebo také otázky a jejich odpovědi, tak aby byl nastaven funkční bezpečnostní systém. Prvním krokem k ujasnění je vědět „Co chci chránit“, dále „Proti čemu/komu“, „Jak se útočí (Modus operandi)“, Analýza hrozeb a rizik“, „Ujasnění strategie a metody zabezpečení“, „Vymezení a aplikace opatření“ a „Tým/objekt management“. Jedná se o tzv. „Cyklus bezpečnostních otázek“. (Kalvach, 2016)

Druhou částí ochrany měkkých cílů je rozdělení incidentů a opatření do časové osy. Z hlediska časové osy tedy opatření lze rozdělit do tří částí:

1) před incidentem – preventivní opatření, která vedou ke snížení pravděpodobnosti vzniku útoku a případně odstrašení útočníků,
2) během incidentu – detekce útoků či nežádoucích činností a okamžitá reakce bezpečnostních pracovníků,
3) po incidentu – zmírnění dopadů a postupování podle připraveného koordinačního plánu.

V rámci ochrany měkkých cílů hrají důležitou roli preventivní opatření. Když se vytvoří takový bezpečnostní systém, který svými bezpečnostními prvky zamezí vzniku jakéhokoliv incidentu nebo dokáže útočníka od provedení útoku spolehlivě odstrašit, lze říct, že takový bezpečnostní systém bude 100 % účinný a spolehlivý. Ovšem neexistuje žádné místo, které by bylo 100 % chráněno před vnějšími nežádoucími vlivy, vždy se objeví nějaká osoba, která se pokusí místo napadnout. Když už taková situace nastane, v tu chvíli mají důležitou roli opatření během incidentu. Opatření během incidentu spočívají nejen v okamžité reakci bezpečnostních pracovníků, ale i kolemjdoucích lidí,

kteří mohou zavolat další pomoc, například Policii ČR, která si zásah a místo zásahu převezme a pokračuje v zajištění pachatele a nastolení pořádku. V případě nastalé nežádoucí situace se dále postupuje podle připravených plánů, jako je například plán varování, ukrytí nebo evakuační plán. Situace během incidentu úzce souvisí se situací po incidentu. (Kalvach, 2016)

Třetí částí ochrany měkkých cílů, jsou podle metodiky „Bezpečnostní prvky“. Bezpečnostní prvky se dělí do tří kategorií. Fyzická bezpečnost, elektronické prvky a mechanické prvky. Mezi prvky fyzické bezpečnosti lze zařadit bezpečnostní pracovníky neboli ostrahu a dále ostatní personál. Mezi elektronické prvky pak různá poplachová a detekční zařízení jako jsou např.:

- kamerový systém,
- poplachové zabezpečovací a tísňové systémy,
- dohledové a poplachové přijímací centrum,
- vnitřní rozhlas,
- rentgen, detektory kovů a výbušnin,
- přístupové a docházkové systémy,
- čtečky dokladů,
- systémy šíření varování,
- pohybová čidla.

Elektronické prvky slouží především k regulaci a kontrole osob, jejich vstupů, výstupů, pohybu po areálu, a to ať už zaměstnanců tak i návštěvníků. Další funkcí elektronických prvků je detekce zbraní, výbušnin, ale i drog. (Kalvach, 2016)

Do mechanických prvků patří různá bezpečnostní zařízení, která brání průniku nevyžádaných osob do areálu. Jsou to například bezpečnostní dveře, bezpečnostní okna, ploty, turnikety nebo betonové bloky a mříže. (Kalvach, 2016) Bezpečnostní dveře mají schopnost odolat výbuchům, mohou být neprůstřelná a jejich hlavní funkcí je zabránění násilnému vniknutí do objektu za nimi. Podobné vlastnosti mají i bezpečnostní okna (Hotový, 2013).

Vzhledem k charakteristice měkkých cílů, nelze použít pouze jeden systém ochrany, který by razantně zvýšil míru zabezpečení objektů. Odborníci často doporučují kombinaci všech prvků k zajištění větší ochrany. (Apeltauer, 2019)

1.2 Zabezpečení objektů z hlediska požární ochrany

Připravenost objektů na vznik požáru, prevenci před vznikem požáru nebo ochranu objektů před požáry by měla mít každá osoba zajištěné už pouze z logiky věci – nepřijít o svůj majetek. Pro případy, že by osoba tyto záležitosti zajištěné z jakéhokoliv důvodu neměla, existuje zákon, který ukládá všem právnickým a podnikajícím fyzickým osobám povinnosti z hlediska požární ochrany. Tímto zákonem je zákon číslo 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o požární ochraně“). Jde především o zařazení provozované činnosti do jedné z kategorií požárního nebezpečí. Od správného zařazení se odvíjí další úkoly a povinnosti, které jsou právnické nebo podnikající fyzické osoby povinni splnit. Podle přesně definovaných náležitostí rozdělujeme provozované činnosti do kategorie (zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně):

- bez zvýšeného požárního nebezpečí,
- se zvýšeným požárním nebezpečím,
- s vysokým požárním nebezpečím.

Podle odstavce 2 § 2 zákona číslo 133/1985 Sb., o požární ochraně, má každá fyzická i právnická osoba povinnost plnit úkoly a povinnosti na úseku požární ochrany ve všech prostorách, které užívá k provozování činnosti. Je důležité zmínit, že právnické nebo podnikající fyzické osoby, které provozují činnost se zvýšeným požárním nebezpečím nebo s vysokým požárním nebezpečím, mají zákonem č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, stanovenou povinnost zabezpečit pravidelné školení o požární ochraně pro všechny své zaměstnance. (zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně)

Dalším právním předpisem, který podrobněji upravuje zabezpečení požární ochrany v objektech nebo provozovnách je vyhláška číslo 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (dále jen „vyhláška o požární prevenci“). V této vyhlášce jsou popsány druhy věcných prostředků požární ochrany a druhy požárně bezpečnostních zařízení a jejich správné umístění pro jejich efektivní použití, jejich kontroly provozuschopnosti a dále způsob vytváření podmínek pro hašení požárů a pro záchranné práce. (vyhláška č. 246/2001 Sb., o požární prevenci)

Dalším způsobem, jak zabezpečit objekt z hlediska požární ochrany je zpracování dokumentací požární ochrany. Mezi dokumentace požární ochrany podle § 27 vyhlášky o požární prevenci patří:

- dokumentace o začlenění do kategorie činností se zvýšeným požárním nebezpečím nebo s vysokým požárním nebezpečím,
- posouzení požárního nebezpečí,
- stanovení organizace zabezpečení požární ochrany,
- požární řád,
- požární poplachové směrnice,
- požární evakuační plán,
- dokumentace zdolávání požárů,
- řád ohlašovny požárů,
- tematický plán a časový rozvrh školení zaměstnanců a odborné přípravy preventivních požárních hlídek a preventistů požární ochrany,
- dokumentace o provedeném školení zaměstnanců a odborné přípravě preventivních požárních hlídek a preventistů požární ochrany,
- požární kniha,
- dokumentace o činnosti a akceschopnosti jednotky požární ochrany, popřípadě požární hlídky.

Pravomoc ke zpracování dokumentace požární ochrany má pouze odborně způsobila osoba anebo technik požární ochrany. Ovšem schválení dokumentace provádí statutární orgán právnické osoby, podnikající fyzická osoba nebo jejich odpovědní zástupci ještě před zahájením činnosti. (Hofman, 2017)

Požární prevencí se myslí vytváření podmínek pro ochranu života, zdraví, majetku a životního prostředí před požáry. Mezi tyto podmínky lze zařadit i školení a odbornou přípravu zaměstnanců a preventistů požární ochrany. (HZS JčK, 2022)

Školení

Další formou připravenosti požární ochrany je školení. Školení osob, a to jak zaměstnanců, tak vedoucích pracovníků, je nezbytnou a velmi důležitou součástí přípravy na mimořádné události. V tomto případě mluvíme o školení požární ochrany. Z logického důvodu je obsah školení pro zaměstnance jiný než pro vedoucí pracovníky, ti mají jiné povinnosti a jinou zodpovědnost. Je důležité vědět, že osoby provozující podnikající

činnost, tedy osoby právnické či osoby podnikající fyzické, mají povinnost zabezpečit pravidelné školení zaměstnanců o požární ochraně. Stejně tak, jako mají právnické a podnikající fyzické osoby povinnost školení zabezpečit, mají fyzické osoby, tedy zaměstnanci, povinnost se školení účastnit. (zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně)

Školení pro všechny osoby obsahuje stejné náležitosti. Těmi jsou:

- seznámení s organizací a se zajištěním požární ochrany,
- seznámení s požárním nebezpečím, které může vzniknout provozovanými činnostmi v místě výkonu práce,
- seznámení s dokumentacemi jako jsou požární řád, požární poplachové směrnice, požární evakuační plán a další,
- seznámení s požadavky na provoz a obsluhu instalovaného technického zařízení v případě vzniku požáru,
- seznámení se zajištěním požární ochrany v mimopracovní době nebo v době sníženého provozu,
- seznámení se s rozmístěním a se způsobem obsluhy věcných prostředků požární ochrany, které se vyskytují na pracovišti, a
- seznámení se s funkcí a se způsobem obsluhy požárně bezpečnostních zařízení, které se vyskytují na pracovišti.

Školení zaměstnanců se provádí v pravidelných dvouletých intervalech, při nástupu do zaměstnání anebo při změně pracoviště. Co se týče vedoucích pracovníků, školení se provádí v pravidelných tříletých intervalech anebo při nástupu do funkce vedoucího pracovníka. Školení pro osoby, které vykonávají svou pracovní činnost na pracovišti zmíněné právnické nebo podnikající fyzické osoby, ale nejsou jejich zaměstnanci, tedy například najatá externí bezpečnostní služba, se provádí stejným způsobem, jako je školení zaměstnanců, tedy ve dvouletých intervalech, při nástupu do zaměstnání anebo při změně pracoviště. (vyhláška č. 246/2001 Sb., o požární prevenci)

Odborná příprava zaměstnanců a preventistů požární ochrany

Odborná příprava je velmi podobná předchozímu odstavci, tedy školení. Právnické a podnikající fyzické osoby jsou povinny zabezpečit odbornou přípravu zaměstnanců, kteří jsou zařazený do preventivních požárních hlídek, stejně tak i preventistů požární

ochrany a osoby, kterých se tato odborná příprava týká jsou povinny se odborné přípravy účastnit. (zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně)

Odborná příprava zaměstnanců, kteří jsou zařazení do preventivních požárních hlídek se provádí před zahájením činností, a to hlavně u činností se zvýšeným nebo vysokým požárním nebezpečím. U opakujících se takovýchto činností se odborná příprava zaměstnanců, jakožto i preventistů provádí a opakuje nejméně jednou za rok. Odborná příprava zaměstnanců se rozděluje na dvě části, první je teoretická, která obsahuje seznámení s požárním nebezpečím provozované činnosti, seznámení se způsobem vyhlášení požárního poplachu, seznámení s přivoláním jednotky požární ochrany (dále jen „JPO“) a seznámení s poskytnutím pomoci se zdoláváním požáru. Praktická část odborné přípravy zaměstnanců obsahuje seznámení s rozmístěním věcných prostředků požární ochrany a požárně bezpečnostních zařízení, jakožto i s jejich použitím, dále se způsobem, podmínkami a možnostmi hašení požárů, evakuací osob, zvířat a materiálu. (vyhláška č. 246/2001 Sb., o požární prevenci)

Odborná příprava preventistů požární ochrany se od odborné přípravy zaměstnanců zařazených do preventivních požárních hlídek liší v jejich obsahu. Obsahuje stejné náležitosti, jako školení pro všechny osoby, které bylo zmíněné v předchozím odstavci „Školení“ avšak je rozšířené o seznámení se způsobem a lhůtami provádění požárních hlídek, způsobem vedení požární knihy nebo jiných záznamů vedených o provedených preventivních požárních hlídkách. (vyhláška č. 246/2001 Sb., o požární prevenci)

Je důležité zmínit, že rozsah a obsah jak školení zaměstnanců, tak i odborné přípravy zaměstnanců a preventistů požární ochrany určuje právnická nebo podnikající fyzická osoba. Dokumentace o tomto školení obsahuje tematický plán, časový rozvrh i záznam o školení nebo odborné přípravě. Je nezbytné dodržovat, aby školení nebo odborná příprava obsahovala seznámení s organizací a se zajištěním požární ochrany na konkrétním pracovišti. (Fojtík, nedatováno)

Kontrolní činnost na úseku požární ochrany

Kontrolní činností na úseku požární ochrany se zabývá státní požární dozor v gesci příslušného hasičského záchranného sboru. Ti zabezpečují kontrolu dodržování povinností podle příslušných zákonů a vyhlášek jako jsou zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně a vyhláška č. 246/2001 Sb., o požární prevenci a dalších předpisů

upravující povinnosti státního požárního dozoru. První, pro tuto práci, důležitou činností, kterou státní požární dozor vykonává, jsou požární kontroly. Požární kontroly se vykonávají u právnických a podnikajících fyzických osob, předmětem kontroly jsou komplexní kontroly, tzv. tematické kontroly, kterými se prověřuje stav zabezpečení požární ochrany ve vybraných oblastech a kontrolní dohlídky, kterými se prověřují opatření, který byly osobám uloženy. Komplexními kontrolami se myslí kontrola celkového stavu organizačního zabezpečení, dodržování podmínek předpisů o požární ochraně a podmínek a povinností, které byly osobám uloženy. (vyhláška č. 246/2001 Sb., o požární prevenci)

Požární kontrolou podle zmíněné komplexní kontroly se podle § 45 vyhlášky 246/2001 Sb., o požární prevenci zjišťuje (vyhláška č. 246/2001 Sb., o požární prevenci):

- správnost začlenění do kategorie činností,
- úroveň zabezpečení požární ochrany při provozovaných činnostech,
- zda objekty, technická zařízení, jejich provoz a údržba vyhovují požadavkům příslušných předpisů a podmínkám požární bezpečnosti,
- zda vybavení a doklady o provozuschopnosti požární techniky, věcných prostředků požární ochrany a požárně bezpečnostních zařízení, jejich provoz, kontroly a údržby odpovídají stanoveným požadavkům,
- odborná způsobilost osob zabezpečujících povinnosti o požární ochraně,
- zpracování dokumentace požární ochrany a její vedení,
- provádění školení a odborné přípravy zaměstnanců o požární ochraně, preventistů požární ochrany, požárních hlídek,
- zřízení jednotky požární ochrany, preventivních požárních hlídek, jejich akceschopnost a provádění odborné přípravy zaměstnanců do nich zapojených, a
- zabezpečení požární ochrany v mimopracovní době a sníženém provozu.

Další důležitou činností státního požárního dozoru je stavební prevence. U právnických a podnikajících fyzických osobách se v rámci stavební prevence zjišťuje (vyhláška č. 246/2001 Sb., o požární prevenci):

- možnost bezpečné evakuace osob, zvířat i majetku ze stavby nebo její části,
- zachování nosnosti a stability konstrukcí,

- rozdělení stavby do požárních úseků, stanovení jejich velikosti, zabránění možnosti přenosu požáru do dalších požárních úseků a do dalších sousedních objektů,
- zda stavení hmoty odpovídají stanoveným požadavkům jako jsou stupeň hořlavosti, rychlost šíření plamene po povrchu atd.,
- způsob zajištění stavby požární vodou, případně jinými hasebními látkami, věcnými prostředky požární ochrany a požárně bezpečnostním zařízením,
- vyhrazení zásahových cest, příjezdových komunikací, nástupních ploch pro požární techniku,
- opatření k zajištění bezpečnosti osob provádějící hašení požáru a záchranné práce,
- rozvržení technických zařízení stavby, jako jsou vzduchotechnická zařízení, vytápění apod., z hlediska požadavků požární bezpečnosti,
- stanovení zvláštních požadavků na zvýšení požární odolnosti staveb a stavebních konstrukcí anebo snížení hořlavosti stavebních hmot,
- rozsah a způsob rozmístění výstražných a bezpečnostních značek a tabulek.

Dále se ověřuje, zda u stavby byly dodrženy podmínky vyplývající ze stavebního povolení, zda byly dodrženy požadavky na požární bezpečnost staveb, zda stavba skutečně odpovídá požadavkům z požárně bezpečnostního řešení a dalším stanoviskám a předpisům z hlediska požární bezpečnosti. (vyhláška č. 246/2001 Sb., o požární prevenci)

Jestliže se zjistí nedostatky u kterékoliv kontroly, orgán státního požárního dozoru může podle závažnosti nedostatků uvést do souhlasného stanoviska podmínky anebo také vydat nesouhlasné stanovisko. (vyhláška č. 246/2001 Sb., o požární prevenci)

Další částí, která se této kontroly týká, je ověřování způsobilosti technických zařízení k bezpečnému provozu. Při této kontrole probíhá ověřování dokladů o montáži, funkčních zkouškách a kontrolách provozuschopnosti požárně bezpečnostních zařízení, dokladů potvrzujících oprávnění osob k montáži těchto bezpečnostních zařízení, dokladů a dokumentací o provozních zkouškách nebo revizích a dokladů potvrzujících používání výrobků z hlediska jejich požární bezpečnosti podle zvláštních předpisů. (vyhláška č. 246/2001 Sb., o požární prevenci)

1.3 Zabezpečení objektů z hlediska ochrany obyvatelstva

V České republice se problematika měkkých cílů objevila teprve nedávno. Jde o novodobý jev, který je třeba řešit. Důležité je se zaměřit na analýzu hrozeb, které měkkému cíli hrozí a na plánování zpětné reakce na útok. S ochranou měkkých cílů úzce souvisí i další obory, jako je ochrana obyvatelstva. (MVČR, 2017)

Podle Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 je ochrana obyvatelstva tzv. multiresortní disciplínou, kterou nelze řešit pouze jako plnění úkolů civilní ochrany, ale musí se řešit jako celkový soubor činností a úkolů, které vedou k zabezpečení ochrany života, zdraví, majetku a životního prostředí. Je nutno dodat, že zmíněné úkoly jsou nepřenositelné a jejich plnění vyplývá z konkrétních právních předpisů. To také znamená, že úkoly bezpečnostních sborů jsou odlišné od úkolů právnických a podnikajících fyzických osob a od úkolů občanů. Mezi tyto úkoly patří například (MV-GŘ HZS ČR, 2013):

- varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva,
- zabezpečení veřejného pořádku,
- ochrana života a zdraví obyvatel,
- zvládání povodňových rizik,
- zabezpečení fungování státní správy a samosprávy při mimořádné události nebo krizové situaci.

Varování

Z hlediska zabezpečení objektů spočívá ochrana obyvatelstva ve včasném varování občanů, tedy aby objekt disponoval místním rozhlasem, případně i signalizačním zařízením upozorňujícím na nebezpečí. Obecně existuje několik druhů sirén. Mezi nejmodernější sirény patří elektronické, ty jsou opatřené hlasovým modulem, dále známe elektrické rotační, které jsou vybavené přijímačem dálkového ovládání, elektrické rotační ovládané místně tlačítkem a místní rozhlasy, které disponují i hlasovou tísňovou informací a jsou zařazeny v systému dálkového ovládání. (MV-GŘ HZS ČR, 2017)

V České republice od roku 1991 spolehlivě funguje tzv. Jednotný systém varování a vyrozumění, který se skládá ze sítě poplachových sirén, vyrozumívacích center, soustavy dálkového vyrozumění a soustavy místního vyrozumění. V případě hrozby nebo vzniku mimořádné události je obyvatelstvo varováno v tříminutovém intervalu třikrát po

sobě varovným signálem „Všeobecná výstraha“, který je vyhlašován kolísavým tónem sirény po dobu 140 vteřin. Bezprostředně po tomto signálu zazní mluvená tísňová informace, kterou se obyvatelstvu sdělují podrobné informace o nastalé události. (MV-GŘ HZS ČR, 2017)

Na straně bezpečnostních sborů se taktéž vyhlašuje signál, tzv. „Požární poplach“, který slouží ke svolání jednotek požární ochrany. Ten je vyhlašován po dobu jedné minuty přerušovaným tónem sirény. (MV-GŘ HZS ČR, 2017)

Podle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému nesou odpovědnost za varování obyvatelstva tyto orgány:

- Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR (dále jen „MV-GŘ HZS ČR“), které zajišťuje a provozuje jednotný systém varování a vyrozumění, stanovuje způsob informování právnických a podnikajících fyzických osob o možném ohrožení a charakteru tohoto ohrožení, o připravovaných opatřeních a době jejich provedení;
- hasičský záchranný sbor kraje z důvodu zabezpečení záchranných a likvidačních prací zajišťuje varování obyvatelstva a vyrozumění dotčených složek;
- obecní úřad, který za účelem zajištění ochrany obyvatelstva ve své obci zajišťuje varování osob před hrozícím nebezpečím;
- právnické osoby a podnikající fyzické osoby z důvodu zajištění ochrany zaměstnanců, osob zdržujících se na pracovišti, tak i civilních osob a návštěvníků zajišťují varování, evakuaci, případně i ukrytí.

Varování úzce souvisí i s evakuací. Vzhledem k častému vzniku mimořádných událostí a častému vyhlašování poplachů, je důležité, jak ze strany varování, tak i ze strany evakuace, mít správný a především fungující systém a koncové prvky, které varovný signál vysílají. (Folk, 2019)

Evakuace

Jak je známo, budovy a stavby jsou základním pilířem moderní doby a nynějšího lidského života. Budovy a stavby byly stavěny, aby uchránili člověka před vnějším nepřítelem, ať už to bylo zvíře nebo přírodní živly, v dnešní době hrozí nebezpečí i uvnitř budov. Ve veřejných budovách se v posledních několika letech stávají neočekávané a náhlé mimořádné události, které vedou ke ztrátám na životě a zdraví. (Zhichong, 2009)

Pro ohrožené osoby, které je třeba z místa evakuovat, může být samotná evakuace velmi psychicky náročná. Není to způsobené pouze ztížením samotné evakuace v důsledku požáru či kouře, ale evakuovaní opouští i svá obydlí s vědomím, že neví, co s nimi dál bude a zda se budou moci do svého obydlí vrátit. (Zheng, 2017)

K zajištění ochrany obyvatel, v případě nebezpečí hrozící zevnitř budovy, slouží primárně evakuace. Bezpečné přemístění osob, zvířat, předmětů kulturní hodnoty, technického zařízení, výrobních strojů a nebezpečných látek a směsí z míst ohrožených mimořádnou událostí – tak lze definovat pojem „Evakuace“. Je-li evakuace nařízena, vztahuje se a všechny osoby s výjimkou těch, kteří se nějakým způsobem podílejí a budou podílet a záchranných pracích. Mluvíme zde například o základních i ostatních složkách integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“) nebo orgánech veřejné správy. Evakuace se přednostně plánuje a provádí pro osoby mladší patnácti let, pacienty ve zdravotnických zařízeních, osoby umístěné v sociálních zařízeních, osoby zdravotně postižené a pro doprovod zmíněných osob. (Pokyny pro mimořádné události, 2022)

Evakuace se zpravidla plánuje pro řešení mimořádných událostí, které vyžadují vyhlášení třetího nebo zvláštního stupně požárního poplachu, ze zón havarijního plánování objektů nebo zařízení s nebezpečnými chemickými látkami, ze zón havarijního plánování jaderných zařízení nebo pracovišť, z povodňových oblastí a z dalších oblastí, je-li to nezbytné pro ochranu obyvatelstva a obranu státu. (vyhláška č. 380/2002 Sb., o ochraně obyvatelstva)

S evakuací velmi úzce souvisí evakuační plán, ovšem existuje více druhů evakuačních plánů – požární evakuační plán a evakuační plán pro případ vzniku jiné mimořádné události, který je součástí havarijního plánu kraje. Požární evakuační plán by měl zpravidla obsahovat určení osoby, která evakuaci organizuje a místo, odkud bude evakuace řízena, dále určení osob a prostředků, které budou nápomocny provedení evakuace, určení trasy bezpečného úniku, místa, kde se budou evakuovaní shromažďovat, způsob zajištění první pomoci, určení místa pro shromáždění evakuovaného materiálu a na závěr grafické znázornění plánu. (vyhláška č. 246//2001 Sb., o požární prevenci)

Dalším typem je evakuační plán, ve kterém jsou definovány pokyny, jak postupovat v případě, povodně, zemětřesení, úniku plynu anebo při útoku, ať už se jedná o přepadení, teroristický útok nebo aktivního střelce. V případě posledního typu evakuačního plánu je plán neveřejným dokumentem, který slouží výhradně pro zásah Policie České republiky

z praktického důvodu, aby útočník nevěděl, kudy a kam budou osoby evakuovány a neznal další postup zásahu. (Požární evakuační plán…, 2016)

1.4 Cvičení jednotek požární ochrany a složek IZS

Každý den se stávají různé mimořádné události, které mohou přerůst v krizové situace. S těmi častějšími si složky integrovaného záchranného systému poradí, ale vyskytnou se i události ne tak běžné, které vyžadují dokumentaci a následné procvičení. Účelem těchto cvičení je sjednocení postupů při přípravě, provedení a vyhodnocování prověřovacích a taktických cvičení složek IZS a orgánů podílejících se na provedení a koordinaci záchranných a likvidačních prací při mimořádné události. Cvičení složek integrovaného záchranného systému podle § 17 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů dělíme do dvou skupin, taktické a prověřovací. (zákon č. 239/2000 Sb., o IZS)

Taktické cvičení

Taktické cvičení se provádí s cílem připravit složky IZS a další orgány podílející se na provedení záchranných a likvidačních prací při mimořádné události. Taktické cvičení spočívá ve znalosti cvičené mimořádné události, dni, času i místa konání cvičení, průběhu cvičení, zúčastněných dalších složek integrovaného záchranného systému i dalších orgánů a osob, který se cvičení účastní. Lze říct, že se jedná o plánovanou akci ve všech směrech. (zákon č. 239/2000 Sb., o IZS)

Taktické cvičení jednotek požární ochrany

Podle Pokynu generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky ze dne 3. února roku 2009, kterým se stanový postup pro přípravu a provedení prověřovacích a taktických cvičení (dále jen „Pokyn GŘ HZS ČR“) slouží taktické cvičení k ověření schopností velitelů JPO a štábu řídit JPO, k ověření znalosti území, pro které byla jednotce požární ochrany stanovena působnost. Toto cvičení se dále provádí s účelem připravit JPO nebo štáby na zdolávání požárů nebo záchranných prací při mimořádných událostech. Taktické cvičení JPO organizují velitelé JPO v souladu s ročním plánem pravidelné odborné přípravy. (Štěpán, 2009)

Taktické cvičení složek integrovaného záchranného systému

Taktické cvičení složek IZS slouží k ověření přípravy složek integrovaného záchranného systému a dalších orgánů, které se podílejí na provedení a koordinaci záchranných a likvidačních prací při mimořádných událostech. (Integrovaný záchranný systém, 2022)

Tento druh cvičení je možné dále rozdělit do tří kategorií podle jejího rozsahu a úrovně koordinace na taktickou, operační a strategickou. Taktická úroveň cvičení znamená, že cvičení jsou organizována zpravidla na úrovni velitele zásahu, velitelů JPO nebo vedoucích složek IZS. Cvičení se účastní JPO, další složky IZS a další subjekty podle zpracované dokumentace cvičení. Do taktické úrovně cvičení může být zapojen i štáb velitele zásahu. (Pelikán, 2014)

Operační úroveň cvičení znamená, že cvičení jsou organizována na krajské úrovni. Cvičení se účastní JPO, další složky IZS, další subjekty a operační a informační střediska integrovaného záchranného systému podle zpracované dokumentace cvičení. (Štěpán, 2009)

Strategická úroveň cvičení znamená, že cvičení probíhá na úrovní obce s rozšířenou působnostní, kraje, republiky, případně i na mezinárodní úrovni. Cvičení se účastní JPO, další složky IZS ostatní subjekty, operační a informační střediska složek integrovaného záchranného systému, štáby Hasičských záchranných sborů krajů, štáb MV-GŘ HZS ČR, krizové štáby určených obcí a krizové štáby krajů podle zpracované dokumentace cvičení. (Štěpán, 2009)

Je důležité vědět, že spolu s výše zmíněnými cvičeními jsou součástí i cvičení, která se připravují v rámci zabezpečení preventivně výchovné a propagační činnosti, která se provádí formou ukázky. O rozsahu a zaměření taktických cvičení informuje Hasičský záchranný sbor kraje v ročním plánu pravidelné odborné přípravy. (Štěpán, 2009)

Prověřovací cvičení

Prověřovací cvičení se provádí s cílem ověřit přípravu složek IZS k provádění záchranných a likvidačních prací, spolu s tím může být vyhlášen i cvičný poplach, který prověří znalosti příslušníků složek IZS. Hlavní myšlenkou prověřovacích cvičení je, že prověřované osoby, složky a útvary o chystaném cvičení nevědí a nemohou se na něj tudíž připravit. Jakmile je vyhlášen poplach, domnívají se, že se jedná o tzv. ostrou akci,

teprve při příjezdu na místo události se dozví, že se jedná o cvičení. (zákon č. 239/2000 Sb., o IZS)

Prověřovací cvičení jednotek požární ochrany

Podle Pokynu GŘ HZS ČR je prověřovací cvičení JPO určeno k prověření připravenosti a akceschopnosti JPO, k prověření požárního řádu obce, dokumentace zdolávání požáru, havarijních plánů anebo také k ověření součinnosti JPO spolu s dalšími složkami IZS. Jak je zmíněno v předchozím odstavci, v rámci cvičení je možné vyhlásit cvičný požární poplach. (Štěpán, 2009)

Prověřovací cvičení složek integrovaného záchranného systému

Prověřovací cvičení složek IZS slouží k ověření přípravy složek IZS k provádění záchranných a likvidačních prací, k prověření havarijních plánů anebo také k ověření součinnosti JPO a dalšími složkami IZS. Stejně jako u předchozího odstavce, je možné vyhlásit cvičný požární poplach. (Štěpán, 2009)

Organizace prověřovacího a taktického cvičení

V momentě ohlášení mimořádné události je nezbytné, aby ohlašovna požáru, operační a informační středisko anebo jiné místo, kterým se mimořádná událost ohlašuje, upozorněny, že se jedná o prověřovací cvičení, ovšem tedy pokud oni sami nejsou prověřováni. Jestliže je toto místo cílem prověřovacího cvičení, je organizátor cvičení povinen zajistit (Štěpán, 2009):

- zamezení šíření informace mimo subjekty prověřované cvičením,
- označení informace jako „cvičná“, „cvičení“ apod. a informaci doplnit o požadavek
  na předem stanovenou konkrétní součinnost, která je v souladu se schváleným námětem prověřovacího cvičení.

Je důležité, že v momentě ohlášení mimořádné události prostřednictvím tísňové linky, musí organizátor brát v úvahu to, že tísňové volání může být odbaveno i jiným než příslušným operačním a informačním střediskem HZS kraje. (Štěpán, 2009)

Taktické cvičení lze z časového hlediska dělit do tří etap – přípravou etapu, realizační etapu a vyhodnocovací etapu. Přípravná etapa začíná zařazením cvičení do plánu úkolů, vybráním místa k provedení cvičení, přípravou štábů HZS krajů, operačních

a informačních středisek IZS, jednotek požární ochrany, dalších složek IZS a orgánů a přípravu rozhodčí služby a dalších pozorovatelů. Tato etapa končí schválením dokumentace cvičení. Realizační etapa začíná vyhlášením cvičené mimořádné události podle předem schváleného plánu provedení cvičení a končí samotným provedením cvičení anebo rozhodnutím řídícího cvičení. (Štěpán, 2009)

Třetí, vyhodnocovací, etapa začíná sběrem hodnotících zpráv od členů rozhodčí skupiny a samotným zahájením činnosti vyhodnocovací skupiny. Ta zodpovídá za analýzu cvičení, zapracování návrhů na opatření a zpracování závěrů z jednotlivých pracovišť stejně tak jako závěrečného vyhodnocení. Vyhodnocovací etapu uzavírá předložení hodnocení osobě, která cvičení schválila nebo nařídila a dále projednáním navrhovaných opatření. (Štěpán, 2009)

Při všech těchto etapách je nezbytné postupovat posloupně podle rozsahu provedení cvičení a úrovně koordinace složek IZS. Důležitou roli hraje i námět cvičení, tedy na co se složky IZS a další zúčastněné osoby budou během cvičení připravovat, to se pak odrazí v přípravné etapě a v dokumentaci daného cvičení. (Štěpán, 2009)

1.5 Historie

Historie hradů a zámků sahá až do nepaměti. Byly obléhány vojsky, napadány dobyvateli a občas se i stalo, že na nich došlo k požáru. Pro útočníky bylo snazší nečekaně vtrhnout do cizí země a vše vyplenit namísto toho, aby se s nepřítelem utkali na válečném poli. Přímé souboje vedly k velkým ztrátám na životech, a to hlavně na životech vojáků, kteří byli později ještě potřeba do dalšího souboje, například do souboje o hrad. Z toho důvodu se hrady stavěly na vyvýšených místech, nejlépe špatně přístupných, odkud mohli vojáci bránit hrad, aniž by je samotné někdo napadl. Strategicky byl okolo hradu vykopán příkop, přes který nemohli protivníci projít. Obrana hradů dříve spočívala nejen ve střelbě lučištníků, ale také třeba v lití horké vody, nehašeného vápna nebo horkého písku na útočníky šplhajících po hradbách (10 things you probably didn't know about sieges, nedatováno). Na druhé straně, útočníci měli jistou výhodu. Zpravidla napadali hrad v létě před sklizní, aby měli jistotu, že na hradě bude minimum zásob a nechali tak obránce vyhladovět. Aby nemuseli útočníci dlouze čekat, vrhali do hradu pomocí katapultů či praků mrtvá těla zvířat nebo lidí, kteří podlehli moru. Postupem času se doba vyvinula natolik, že dosud nedobytné tvrze se dařilo dobýt novým vynálezem, a to dělem. Boje se

tak z hradu přesunuly na volná prostranství a panovníci si tak mohli postavit pohodlnější a modernější obydlí – zámky. (Slánská, 2021)

Státní zámek Hluboká nad Vltavou

První zmínka pochází z poloviny 13. století, kdy byla Hluboká založena jako strážný hrad a jako majetek byl často dáván do zástavy. (Stručná historie zámku, nedatováno) V 90. letech 15. století proběhla přestavba hradu do pozdně gotického slohu. Během druhé poloviny 16. století proběhla další rekonstrukce na výstavný renesanční zámek. Za doby Schwarzenbergů začala přestavba do barokního stylu. Do nynější, novogotické, podoby byl zámek přestaven v letech 1841 až 1871 a zámek je tak považován za jeden z nejvýznamnějších příkladů aristokratické rezidence éry romantismu v evropském měřítku. Organizace na zámku nebyla nijak složitá, přízemí sloužilo k provozním účelům a pro služebnictvo, první patro obsahovalo obytné místnosti a reprezentační místnosti pro panstvo a druhé patro bylo vyhrazené pro hosty. K zámku bezesporu náleží o rozlehlý anglický park o rozloze 58 hektarů. (Brych, 2018)

Státní hrad a zámek Český Krumlov

První, zřejmě nejstarší, zmínka o hradu pochází ze 40. let 13. století z básně rakouského rytíře Ulricha z Liechtensteina „Der Frauendienst“. Ovšem první písemná forma názvu „Chrumbenowe“, neboli ze staroněmeckého jazyka „Krumlov“, se objevuje až o několik let déle, a to v roce 1253 z dob Vítka z Krumlova. Celý název „Český Krumlov“ se začal používat až od poloviny 15. století. (Historie hradu a zámku Český Krumlov, nedatováno)

Hrad byl založen pány z Krumlova z rodu Vítkovců, ovšem jak bylo řečeno, ze psaných zmínek vyplývá, že sídlo vzniklo již před polovinou 13. století. V době, kdy hrad sloužil Rožmberkům, nastaly další stavební úpravy, které pokračovaly až po další panovníky. Vyvrcholení přišlo na konci 15. století a počátku 16. století, kdy nastala přestavba hradu na renesanční zámek. Po Rožmbercích nastoupili Eggenberkové, kteří se také zasloužili o stavební rozvoj zámku do barokního slohu. O téměř sto let později, už se odehráváme ve 20. letech 18. století, byl završen stavební rozvoj v pozdně barokním stylu. (Brych, 2018)

Státní hrad a zámek Jindřichův Hradec

Na místě, kde se dnes nachází a rozléhá obrovský komplex hradu a zámku Jindřichův Hradec, stávalo dříve, ještě před 10. stoletím, starší slovanské hradiště. Hradiště bylo součástí tzv. hradské soustavy, na základě čehož bylo spravováno České knížectví. (Historie hradu a zámku, nedatováno)

Prvním známým majitelem Hradce byl, jak je patrné z názvu, Jindřich I. z Hradce, který z původního hradiště postavil středověký hrad, nazývaný „Nový hrad“. Další přestavba nastala za Oldřicha I., který hrad přestavil do raně gotického slohu. Za doby Jindřicha IV. byl hrad neúspěšně obléhán vojskem Jiřího z Poděbrad. Za stejné doby byl hrad přestavěn do pozdně gotického slohu. Další přestavba v jednu z nejvýstavnějších zámeckých renesančních rezidencí proběhla za doby Jáchyma a poté Adama II. (Brych, 2018)

Největší rozkvět zažilo město v 16. a 17. století. Tehdy město patřilo mezi nejvýznamnější města království. V polovině 17. století se podle počtu obyvatel a domů zařadilo na druhé místo, hned za Prahu. (Chromý, 2003)

V roce 1773 se stal na hradě velký požár, následně byl hrad provizorně zastřešen a opuštěný dál chátral, počátkem 20. století nastala restaurace hradu (Brych, 2018). Posledními držiteli byli Černinové z Chudenic, kteří zámek vlastnili až do roku 1945. Černínové ovšem nedokázali udržet význam města a pokračovat v jeho rozvoji, a tak město ztratilo charakter rezidenčního sídla a majitelé ho navštěvovali jen zřídka. K tomuto poklesu hospodářského významu přispěla i skutečnost, že se městu vyhnula železniční trať mířící z Prahy do Vídně. (Chromý, 2003)

1.6 Současná situace

Požáry na hradech a zámcích

Ani po uplynutí několika staletí není výjimkou, že se na hradech a zámcích, i přes veškerá opatření, které moderní doba nabízí, stávají různé mimořádné události i velkého ničivého rozsahu. Je důležité upozornit, že záchrana lidského života je vždy na prvním místě. Má tak přednost před záchranou zvířat, věcí, majetku i životního prostředí. (vyhláška 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti JPO)

Jednou takovou událostí byl požár na hradě Windsor, na hradě britské královny, která zde tráví volný víkendy i svátky. Požár se stal v listopadu roku 1992 okolo dvanácté

hodiny polední. O tři hodiny později už se požárem bojovalo na 220 hasičů ze sedmi britských krajů, po 15 hodinách byl požár konečně uhašen. (The fire at Windsor Castle, nedatováno)

Požár se na hradě značně rozšiřoval hlavně kvůli nedostatku protipožárního materiálu a protipožárních pásů ve střešních dutinách. Rozšířil se tak do dalších částí hradu, a i do soukromých bytů ve východním křídle budovy. Je důležité zmínit, že hrad měl v té době již vlastní hasičský sbor, u nás takový sbor nazýváme jednotkou požární ochrany podniku, který sčítal 20 mužů, z nichž 6 bylo ve sboru na plný pracovní úvazek. Sbor sídlil dvě míle jižně od hradu a na místo dorazil po několika minutách od vyhlášení poplachu. (The Windsor Castle fire: 25 facts, nedatováno)

Další devastující událostí byl požár na okinawském hradu Shuri v Japonsku. Hrad Shuri je 500 let starý největší dřevěný hrad zapsaný do památek UNESCO, v roce 1933 byl také označen za japonskou národní památku. Podle dostupných informací se nejednalo o první případ požáru na tomto hradu, za dynastie Rjúkjú vyhořel již třikrát. Zmiňovaný požár se stal v říjnu roku 2019 a zničil hlavní části hradu. Podle Jiji a Kyodo se má všeobecně za to, že požár způsobil problém s elektrickým systémem. (Jiji a Kyodo, 2020)

Velmi významnou událostí, která zasáhla celý svět, byl požár katedrály Notre Dame v Paříži. 15. dubna roku 2019 začalo v katedrále hořet a požár se během několika hodin rozrostl téměř po celém objektu. Požárem byla zničena věž, hodiny a hlavní rám. (France 24, 2022)

Požár nastal v podvečerních hodinách a podle Brandta, který popsal celou časovou osu od rozeznění prvního poplachu, trvalo téměř 35 minut, než k místu byla povolána pařížská hasičská sdružení. Ti dorazili téměř hodinu po rozeznění prvního poplachu. K zajištění požární ochrany na katedrále, byl již dříve sestaven plán protipožární ochrany, jehož sestavení trvalo šest let. Plán obsahoval tabulky, diagramy i mapy a probíhala také cvičení tohoto plánu na katedrále. Podle téhož zdroje byl příčinou požáru odhozený nedopalek cigarety anebo elektrická jiskra ze stavebního výtahu, dodnes není příčina přesně známa. (Brandt, 2021)

Státní zámek Hluboká nad Vltavou

Státní zámek Hluboká nad Vltavou leží nedaleko od největšího města v Jihočeském kraji, Českých Budějovic, ve stejnojmenné obci Hluboká nad Vltavou, kde žije okolo 5.500

obyvatel. Dnešní zcela výjimečnou a neokoukatelnou podobu zámek získal v 19. století, kdy tehdejší panovníci velkou část zámku zbourali a znovu postavili do této pseudogotické podoby. Dnešní podoba je jistě důvodem, proč se na zámku shromažďuje tolik turistů. Ročně totiž zámek navštíví bezmála 300.000 turistů. (Návštěvnost památek v krajích ČR v roce 2017-2019, 2020)

V současné době na zámku probíhají komentované prohlídky, lze zde uspořádat svatbu, konference a zámek a zámecký park se také stal terčem párů, kteří chtějí v místě zažít romantické chvíle. Neformální konference, která zde také proběhla, proběhla v březnu roku 2009, kdy se na zámku Hluboká nad Vltavou sešli ministři zahraničí zemí Evropské unie. (Na zámku Hluboká se dnes koná neformální zasedání ministrů zahraničí EU, 2009)

Státní hrad a zámek Český Krumlov

Město Český Krumlov je od roku 1992 zapsáno do seznamu památek světového kulturního dědictví UNESCO. Ve městě dnes žije přes 12.000 obyvatel, je tak šestým největším jihočeským městem (Počet obyvatel v Jihočeském kraji podle obcí, 2022).

Dominantou města a nejvýznamnější českokrumlovskou památkou je rozsáhlý komplex zámku. Dnes je celý hrad a zámek druhým největším a druhým nejnavštěvovanějším komplexem v České republice, ihned po Pražském hradu. Dominantou zámku a symbolem města je renesanční válcová věž Dolního hradu. (Chromý, 2003)

V současné době vlastní hrad a zámek Česká republika a spravuje ho Národní památkový ústav. To že je tento hrad a zámek jedním z nejvyhlášenějších památek v České republice dokazuje i fakt, že v roce 2019 Státní hrad a zámek Český Krumlov navštívilo přes 386.000 turistů, což je téměř o 80.000 turistů méně než v předchozích letech. (Návštěvnost památek v krajích ČR v roce 2017-2019, 2020)

Obrovskou popularitu a počet návštěvníků si Český Krumlov získává otáčivé hlediště, které je nedaleko hradu a zámku a je součástí zámeckého komplexu. Otáčivé hlediště funguje od konce 50. let 20. století a tehdy uvezla pouze 60 diváků. Postupem času se točna rozšiřovala a modernizovala a poslední velikou rekonstrukcí prošla v letech 1989 až 1993, která dala hledišti dnešní podobu. V současnosti má otáčivé hlediště kapacitu 644 míst a místo průměrně navštíví více jak 55.000 diváků z celého světa. Provozovatelem v tomto případě není Národní památkový ústav, jako tomu je u Státního

hradu a zámku Český Krumlov, ale Jihočeské divadlo, které sídlí v Českých Budějovicích. (Otáčivé hlediště v Českém Krumlově, 2019)

Státní hrad a zámek Jindřichův Hradec

V současné době je historické jádro Jindřichova Hradce městskou památkovou rezervací. Ve městě dnes žije více než 21.000 obyvatel, tím se stává pátým největším městem Jihočeského kraje v počtu obyvatel. Podle Chromého patří Jindřichův Hradec k důležitým centrům cestovního ruchu v České republice. Dominantou města je rozsáhlý komplex renesančního zámku, který shlíží na vodní hladinu rybníka Vajgar. Státní hrad a zámek vznikl na ostrohu nad soutokem Nežárky a Hamerského potoka. Dnes je Jindřichohradecký zámek třetím největším zámeckým komplexem v Česku, většími jsou Pražský hrad a hned za ním Státní hrad a zámek Český Krumlov. (Chromý, 2003)
Od roku 1945 je vlastníkem hradu a zámku Česká republika a o hrad a zámek pečuje Národní památkový ústav. V roce 2019 navštívilo Státní hrad a zámek Jindřichův Hradec 70.358 turistů. Stal se tak 4. nejnavštěvovanější památkou v Jihočeském kraji. Prvenství si udržuje Státní hrad a zámek Český Krumlov. (Návštěvnost památek v krajích ČR v roce 2017-2019, 2020)

V současnosti je hrad a zámek zpřístupněn veřejnosti a probíhají zde komentované prohlídky za zpoplatněné vstupné. V areálu je také možné pořádat svatby, společenské události nebo konference. Na hradu a zámku dále probíhalo natáčení několika pohádek, historických filmů, dokumentů a dalších filmových děl. (Státní hrad a zámek Jindřichův Hradec, 2022)

2 CÍLE PRÁCE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY

Cíle práce

Zhodnocení bezpečnosti vybraných objektů památkové péče v Jihočeském kraji.

Charakteristika úkolů a činností základních složek integrovaného záchranného systému při zajištění ochrany vybraných objektů památkové péče v Jihočeském kraji

Výzkumné otázky

Jak je zabezpečena ochrana vybraných objektů památkové péče v Jihočeském kraji?

Jak se podílí základní složky IZS a zejména Policie ČR na ochraně objektů památkové péče?

3 OPERACIONALIZACE POJMŮ

Měkké cíle – místa, s vysokou koncentrací osob, které nejsou nijak významně chráněné a útok na ně může mít tragické následky. (MVČR, 2022)

Terorismus – takové jednání, které je politicky, nábožensky nebo jiným způsobem motivováno jehož záměrem je za pomocí hrozby nebo násilí vyvolat strach. (MVČR, 2016)

Bezpečnostní prvky – soubor fyzických, elektronických a mechanických bezpečnostních opatření. Bezpečnostní prvky se dělí do tří kategorií. Fyzická bezpečnost, elektronické prvky a mechanické prvky. (Kalvach, 2016)

Ochrana obyvatelstva – soubor činností a úkolů orgánů veřejné správy, právnických a podnikajících fyzických osob a občanů, které vedou zabezpečení ochrany života, zdraví, majetku a životního prostředí. (MV-GŘ HZS ČR, 2013)

Požární ochrana – souhrn technicko-organizačních opatření, která vedou k zabránění vzniku požáru, výbuchu s následným požárem, k zamezení šíření požáru a k ochraně osob, zvířat nebo majetku v případě požáru. (Požární ochrana, 2020)

Taktické cvičení – je určeno k procvičení vzájemné spolupráce mezi složkami IZS a ke koordinaci postupů při zásahu složek během mimořádné události. (Čírtková, 2019)

Prověřovací cvičení – je určeno k prověrce akceschopnosti jednotek PO, k prověření požárního řádu obce, dokumentace zdolávání požárů, havarijních plánů nebo k součinnosti složek IZS. O cvičení prověřované osoby dopředu nevědí. (Organizování prověřovacích…, 2016)

Polostrukturovaný rozhovor – je setkání, při kterém se tázající osoba neřídí přesně předem formulovanými otázkami, ale rozhovor může dojít až k diskuzi. Jedná se o kvalitativní formu šetření, čili nejde o množství získaných otázek, ale o jejich kvalitu a využitelnost. (Doyle, 2020)

SWOT analýza – slouží pro hodnocení vnitřního a vnějšího prostředí společnosti, produktu, místa, odvětví nebo osoby a při strategickém plánování a rozhodování. (SWOT Analysis, 2022)

4 METODIKA

Diplomová práce je rozdělena do dvou částí. V první, teoretické části, je popsaná problematika ochrany a zabezpečení měkkých cílů, konkrétněji hradů a zámku, a nároky, které musí takový objekt splňovat. Druhá, praktická část, je složena ze samotného výzkumu, který se skládá z polostrukturovaného rozhovoru s odborníky z Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje v Českých Budějovicích, Krajského ředitelství Policie České republiky v Jihočeském kraji a dále s kastelány jednotlivých hradů a zámků, jejichž zabezpečení a ochrana je prioritou a smyslem této práce.

K popsání teoretické části bylo potřeba prostudování především české, ale také i zahraniční literatury. Názory českých i zahraničních odborníků popsané v práci dopomáhají objasnit problematiku nejen měkkých cílů, ale popisují také možné hrozby, které lze očekávat a na které se musíme připravit. Teoretická část obsahuje náhled do historie a popsání některých mimořádných událostí, které se staly na významných historických místech světa a dále popsání stručné historie vybraných hradů a zámků. Dále je v teoretické části popsán současný stav, správa a chod na vybraných hradech a zámcích, jejich současné zaměření a využití.

Praktická část je zaměřena na splnění cílů práce a zodpovězení výzkumných otázek, které byly stanoveny v první fázi při vybírání tohoto tématu. Spolu s vedoucím práce bylo diskutováno, jaké téma a jaké otázky by byly vhodné jak do samotné práce, tak i pro další využití v praxi. Snahou autora a vedoucího práce bylo sestavit takové cíle a výzkumné otázky, které by splňovaly možnosti dalšího využití a diplomovou práci by tak mohli využít i samotné složky integrovaného záchranného systému k jejich činnostem na vybraných objektech.

Tuto rozsáhlejší část diplomové práce lze rozdělit do více částí. Do první části lze zařadit polostrukturovaný rozhovor s kastelány, díky čemuž bylo dosaženo prvního cíle, a to zhodnotit bezpečnost vybraných objektů památkové péče v Jihočeském kraji a z části byly také získány odpovědi k první výzkumné otázce „Jak je zabezpečena ochrana vybraných objektů památkové péče v Jihočeském kraji?“. Do druhé části je zařazen polostrukturovaný rozhovor s odborníky z Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje v Českých Budějovicích a Krajského ředitelství Policie České republiky v Jihočeském kraji, čímž je splněn druhý stanovený cíl, a to zjistit charakteristiku úkolů a činností základních složek integrovaného záchranného systému při zajištění ochrany

vybraných objektů památkové péče v Jihočeském kraji a byly tak získány odpovědi na autorovu druhou výzkumnou otázku „Jak se podílí základní složky IZS a zejména Policie ČR na ochraně objektů památkové péče?“. V poslední, třetí části, je sestavená SWOT analýza ze všech odpovědí, které byly z polostrukturovaných rozhovorů získány. Celkem tedy bylo sestaveno 8 SWOT analýz. Každá analýza obsahuje zvlášť, u rozhovorů s kastelány, ochranu obyvatelstva a požární ochranu a poté zabezpečení objektů z hlediska Policie ČR a z hlediska Hasičského záchranného sboru kraje.

Jak už bylo řečeno, praktická část je složena z polostrukturovaného rozhovoru s odpovědnými osobami. Nejvhodnějšími osobami k provedení rozhovoru byli jednoznačně kasteláni jednotlivých hradů a zámků, kteří mají přehled o každodenním dění v jejich areálu a o vybavení, kterým objekty disponují. Vzhledem k tomu, že je diplomová práce zaměřená jak na ochranu obyvatelstva, tak i na požární ochranu, bylo zapotřebí sestavit dva druhy otázek, na které kasteláni poté odpovídali.

Tabulka 1 obsahuje seznam otázek zjišťující připravenost objektu a personálu k zajištění ochrany obyvatelstva:

Tabulka 1: Přehled otázek ke zjištění bezpečnosti na hradech a zámcích

1.	Disponujete bezpečnostní službou?
2.	Pokud ano – Má tato služba u Vás pozitivní efekt na bezpečnost?
3.	Pokud ne – Jak byste tuto službu využili?
4.	Jaká je zde maximální vytíženost turistů za den?
5.	Jak regulujete počet a rozmístění turistů v areálu?
6.	Jak byste toto regulovali, kdybyste měli neomezené možnosti?
7.	Nachází se v areálu provozovna s občerstvením? Případně kolik?
8.	Jak probíhá kontrola vozů se zásobováním?
9.	Myslíte si, že máte dostatek vlastních finančních prostředků k zajištění bezpečnosti ochrany obyvatelstva v areálu?
10.	Využili jste někdy finanční prostředky z dotačních programů? Pokud ano, na co?
11.	Na co byste tyto finanční příspěvky využili?
12.	Probíhají v areálu cvičení k zajištění ochrany obyvatelstva? Jaká to jsou?
13.	Jak jsou zaměstnanci a další osoby provozující výdělečnou činnost v areálu zapojeni do cvičení k zajištění ochrany obyvatelstva?

14.	Řekl byste, že jsou cvičení jednotlivých bezpečnostních a záchranných sborů či celého integrovaného záchranného systému probíhajících v areálu zámku dobře organizována?
15.	Řekl byste, že jsou cvičení úspěšná v návaznosti na možnost vzniku mimořádné události?
16.	Uvědomujete si rizika možného vzniku mimořádných událostí? Které to podle Vás jsou?
17.	Bezpečnostní prvky dělíme do tří kategorií, fyzická bezpečnost, elektronické prvky a mechanické prvky. Jaké zařízení elektronických a mechanických prvků využíváte pro zabezpečení areálu Vy?

(Zdroj: vlastní výzkum)

Při sestavování otázek byl brán zřetel na to, jak jsou areály zabezpečeny. Bylo zkoumáno, zda se na ochraně podílí pouze zaměstnanci hradů a zámků anebo jsou k této činnosti navíc smluvené externí bezpečnostní služby – bezpečnostní službou se myslí security služba. Dále bylo zjišťováno, jaká je směnnost ostrahy a zda má tato bezpečnostní služba nějaký pozitivní efekt na bezpečnost na hradech a zámcích. V další otázce se autor zaměřil na to, jak jsou hrady a zámky nejvíce vytíženy. Bylo zjišťováno, jaký maximální počet turistů denně objekty navštíví v sezónním období, jak lze tento počet a také rozmístění osob regulovat a jak by rozmístění osob hrady a zámky regulovaly, kdyby měly neomezené možnosti, a to ať už finanční, tak i materiální. Spolu s těmito otázkami byla položena i otázka, zda se v areálech vyskytují provozovny s občerstvením, protože i to je možný potenciál hrozby. Může se zde stahovat větší počet osob a některé osoby navštíví areál pouze za účelem návštěvy takové provozovny. Ovšem k provozovně s občerstvením se vztahují i další rizika, tím může být například dopravení zásob a kontrola vozů se zásobováním. Jakým způsobem kontrola probíhá a zda vůbec nějaká kontrola probíhá je další otázkou. Dále se autor práce zaměřil na finanční stránku. Bylo zjišťováno, zda si hrady a zámky vystačí k zajištění ochrany obyvatelstva s vlastními financemi anebo zda využili a využívají různé dotační programy, které by jim k ochraně dopomohli a co za pomoci dotačních programů získali. V několika dalších otázkách se autor zajímal, jakým způsobem se prověřuje zajištění bezpečnosti na hradech a zámcích, tedy zda v areálech probíhají cvičení a o jaká cvičení se jedná. Bylo zjišťováno, jakým způsobem jsou zaměstnanci a další osoby zapojováni do cvičení a zda jsou cvičení prospěšná, a to ať už ze strany hradů a zámků, tak i ze strany složek integrovaného

záchranného systému, který běžně cvičení pořádá. Dále byl kladen důraz na hrozby, které mohou v areálech nastat a zda mají kasteláni o takových hrozbách přehled a jaké mimořádné události to mohou podle jejich názoru být. V poslední otázce týkající se ochrany obyvatelstva, byl zkoumán výskyt a používané bezpečnostní prvky, především tedy elektronické a mechanické.

Druhá část rozhovoru se týkala požární ochrany. V tabulce 2 je výčet otázek zjišťující připravenost hradů a zámků na požáry a jejich požární ochranu:

Tabulka 2: Přehled otázek ke zjištění požární ochrany na hradech a zámcích

1.	Disponujete jednotkou požární ochrany podniku?
2.	Máte zřízenou preventivní požární hlídku? Jsou členy i zaměstnanci podniku?
3.	Nachází se ve Vašem areálu nebezpečné látky? Jaké to jsou a k čemu je využíváte?
4.	Probíhají v areálu cvičení k zajištění požární ochrany? Jak často?
5.	Jak jsou zaměstnanci a další osoby provozující výdělečnou činnost v areálu zapojováni do cvičení k zajištění požární ochrany?
6.	Probíhá školení zaměstnanců v oblasti požární ochrany? Jak často?
7.	Disponují budovy areálu elektrickou požární signalizací nebo jiným signalizačním zařízením?
8.	Kam jsou tyto systémy vedeny?
9.	Kontroluje se jejich funkčnost? Jak často?
10.	Nachází se areál v záplavové zóně?
11.	Pokud ano – Jak řešíte protipovodňová opatření?
12.	Kdybyste nebyli omezeni finančními prostředky, co byste v areálu z hlediska bezpečnosti požární ochrany zařídili nebo vylepšili?

(Zdroj: vlastní výzkum)

Při sestavování otázek k zajištění požární ochrany byl kladen důraz na to, zda jsou samotné hrady a zámky, alespoň v základním měřítku, připraveny na případný vznik požáru a jaké preventivní opatření na samotných objektech probíhá, ať už z hlediska osob, tak i technologií. První otázkou bylo, zda hrady a zámky disponují vlastní jednotkou požární ochrany, tedy JPO IV anebo JPO VI a zda mají hrady a zámky zřízenou preventivní požární hlídku. Vzhledem k tomu, že i na hradech a zámcích se mohou

vyskytovat různé nebezpečné látky, týká se další otázka výskytu nebezpečných látek v areálu, o jaké látky se jedná, a nakonec k čemu jsou využívány. V další otázce byl kladen důraz na cvičení požární ochrany a školení v oblastí požární ochrany. Bylo potřeba zjistit, zda v areálu taková cvičení probíhají a jak často tomu je. Spolu s tím souvisela i otázka na zapojování zaměstnanců do cvičení požární ochrany. Autora práce zajímalo, jakým způsobem jsou zaměstnanci a další osoby provozující výdělečnou činnost v areálu do cvičení požární ochrany zapojováni. I přesto, že by to tak podle zákona o požární ochraně mělo být, obsahovala další otázka školení zaměstnanců v oblasti požární ochrany. Další otázka obsahovala disponibilitu technických zařízení v objektu. Následující otázky se týkaly disponibilitou elektrické požární signalizace nebo jinými podobnými zařízeními, na jaké místo jsou systémy vedeny, tedy v případě spuštění alarmu, kdo je první obeznámen o této skutečnosti a v neposlední řadě, jak často se kontroluje funkčnost těchto systémů. V poslední otázce autora práce opět zajímalo, co by v areálu v případě požární ochrany zařídili nebo vylepšili, kdyby měli neomezené finanční prostředky. Touto otázkou jsem směřovala k vizím, čeho by vybrané hrady a zámky chtěli dosáhnout.

Další polostrukturovaný rozhovor byl s odborníkem Krajského ředitelství Policie České republiky v Jihočeském kraji. V tabulce 3 je k nahlédnutí výčet otázek:

Tabulka 3: Přehled otázek pro Policii ČR

1.	Má Policie ČR zpracovanou nějakou speciální dokumentaci pro zásah v objektech jako jsou hrady a zámky?
2.	V čem se tyto speciální dokumentace liší od běžných dokumentací pro zásah?
3.	Kdo se na tvorbě dokumentace podílí, jakým způsobem a jak často se aktualizuje?
4.	Je oddělení seznámeno se zmíněnou speciální dokumentací? Jak často probíhá školení obsahu dokumentace?
5.	Je příslušné obvodní oddělení, které by zasahovalo v objektu, seznámeno s charakteristikou objektu?
6.	Probíhají nějaké cvičení nebo školení, které by se zaměřovaly na samotné seznámení s objektem?
7.	Máte k dispozici dostatek dokumentací pro takové zásahy nebo byste využili nějaké další?
8.	Jaké nedostatky v dokumentacích shledáváte a co byste doplnil?

9.	Uskutečnilo se v posledních letech nějaké cvičení zaměřené na veřejný pořádek a bezpečnost na hradech a zámcích?
10.	Pokud ano – Co bylo přínosem tohoto cvičení pro Policii ČR?
11.	Jaké nedostatky jste během cvičení zjistili?
12.	Jaké kroky by bylo potřeba v rámci zásahu zlepšit?
13.	Pokud ne – Uvítali byste takové cvičení u objektů tohoto typu?
14.	Proběhlo nějaké školení na toto téma? Kdo se ho účastnil, kde proběhlo a za jakých podmínek?
15.	Plánujete v rámci budoucích cvičení zaměřit se na nedostatky zjištěné při pilotním cvičení?
16.	Jak často vyjíždějí hlídky k zásahu do takových objektů?
17.	Jaký je podle Vás největší problém v případě zásahu v takovém objektu z pohledu Policie ČR?
18.	Probíhá z Vaší strany spolupráce s personálem vybraných hradů a zámků v rámci přípravy na mimořádné události? Jakým způsobem?

Jak z otázek vyplývá, bylo zjišťováno jsem připravenost Policie ČR na zásah na takových objektech, jako jsou právě hrady a zámky. Autora práce zajímalo, jakým způsobem se Policie ČR administrativně připravuje na zásah na objektech, jako jsou hrady a zámky a jak se taková dokumentace liší od dokumentací k běžným zásahům. Dále bylo zjišťováno, jaké všechny osoby se na sestavení této dokumentace podílí a jak často je dokumentace aktualizována a na závěr ke speciálním dokumentacím bylo zjišťováno, zda oddělení, která by na hradech a zámcích v jejích místní příslušnosti zasahovala, tuto dokumentaci znají a jak často probíhá jejich školení o obsahu dokumentace, a tedy i způsobu zásahu na takovém objektu. K příslušným oddělením přibyla ještě další otázka a to, zda je příslušné oddělení seznámeno s charakteristikou objektu, tedy zda vědí, o jaký objekt se jedná, zda znají plány objektu, přístupové cesty, evakuační trasy apod. V další otázce je navázání na předchozí otázku se zjištěním, zda existují nějaká cvičení anebo školení, jejichž cílem by bylo pouhé seznámení s objektem bez rozdílu, jestli se tohoto cvičení účastní pouze příslušná místní oddělení nebo také speciální jednotky. Vzhledem k tomu, že v dnešní době jsou připravené dokumentace téměř na každou situaci, občas se vyskytne, že nějaká dokumentace chybí. Jedná se zejména o speciální případy, které se bohužel také stávají, a to velmi často. Další otázkou bylo, zda mají dostatek takových

dokumentací, které by obsahovaly vše, co jednotky k zásahu potřebuje anebo zda by využili i nějaké další a jestli si všimli nějakých nedostatků, které by bylo v dokumentacích třeba zlepšit. V další bylo zkoumáno, zda již proběhla nějaká cvičení se zaměřením na veřejný pořádek a bezpečnost na hradech a zámcích, co si odborníci myslí, že je největším přínosem těchto cvičení, a naopak jaké nedostatky během cvičení zjistili a co by bylo třeba v zásahu vylepšit. Další otázka se týká školení personálu, tedy zda proběhlo ze strany Policie ČR nějaké školení na téma probíhajících cvičení, a to ať už u příslušníků Policie ČR, tak i civilistů, kterých se téma cvičení týkalo a týká. Poslední otázka ke cvičení zahrnovala, zda v rámci budoucích cvičení bude kladen větší důraz na nedostatky, které byly zjištěny při tzv. pilotním cvičení, anebo zda bude cvičení probíhat přesně podle původního scénáře, jako tomu bylo u cvičení pilotního. Dále autora práce zajímalo, jak často vyjíždějí hlídky k zásahům na hradech a zámcích, tedy jaká je jejich četnost a naposledy bylo zkoumáno, co z pohledu Policie ČR je největší problém při zásazích na hradech a zámcích, ať už je to z pohledu připravenosti policistů a samotné Policie ČR, tak i z pohledu charakteristiky objektu a připravenosti zaměstnanců na takové události.

Stejně tak, jako proběhl polostrukturovaný rozhovor s odborníkem z Krajského ředitelství Policie ČR v Jihočeském kraji, proběhl i polostrukturovaný rozhovor s odborníkem z Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje. Otázky jsou k vidění v tabulce 4:

Tabulka 4: Přehled otázek pro Hasičský záchranný sbor Jihočeského kraje

1.	Má HZS kraje zpracovanou speciální dokumentaci pro zásah v objektech jako jsou hrady a zámky?
2.	Pokud ano – V čem se tato speciální dokumentace liší od běžných dokumentací pro zásah?
3.	Kdo se na tvorbě dokumentace podílí a jak? Kdo tuto dokumentaci zpracovává a schvaluje? Jak často se aktualizuje?
4.	Pokud ne – Uvítali byste takovou dokumentaci? Co by obsahovala?
5.	Jaké další dokumentace pro takové zásahy existují?
6.	Jsou příslušníci HZS seznámeni s charakteristikou objektu?
7.	Probíhají nějaké prohlídky cvičení nebo školení, které by se zaměřovaly také na samotné seznámení s objektem?

8.	Lišil by se zásah na hradech a zámcích od zásahu na běžně využívaných objektech? V čem by byl rozdíl?
9.	Používáte k hašení požáru speciální hasební látky? Jaký je rozdíl mezi těmito látkami a látkami běžně používané?
10.	Uskutečnilo se v posledních pěti letech nějaké cvičení zaměřené na požární ochranu na hradech a zámcích?
11.	Pokud ano – Co bylo přínosem tohoto cvičení pro HZS kraje?
12.	Pokud ne – Uvítali byste takové cvičení? Na co byste se zaměřili?
13.	Účastnil se HZS kraje na nějakých dalších cvičení probíhajících na hradech a zámcích?
14.	Probíhá z Vaší strany školení požární ochrany zaměstnanců hradů a zámků a provozovatelů dalších činnostní na hradech a zámcích a jejich zaměstnanců?
15.	Jak často nastane na hradech a zámcích nenadálá situace, u které musíte asistovat? Kdy se taková situace stala naposledy?
17.	Jak z Vaší strany probíhá prevence před takovými situacemi?
18.	Jaká opatření používáte k zamezení vzniku mimořádných událostí na hradech a zámcích?
19.	Jaký je podle Vás největší problém v případě zásahu v takovém objektu z pohledu HZS?

(Zdroj: vlastní výzkum)

Otázky pro Hasičský záchranný sbor kraje byly velmi podobné otázkám pro Polici ČR. Stejně jako v prve i v tomto případě autora zajímalo, zda má HZS kraje zpracovanou speciální dokumentaci, kterou by využil při zásahu na hradech a zámcích, dále v čem se dokumentace liší od dokumentací pro běžný zásah, kdo všechno se na zpracování dokumentace podílí a v neposlední řadě, zda existuje dostatek dokumentací, které lze k takovým zásahům využít. Další otázkou, stejně jako u Policie ČR bylo, zda jsou příslušníci HZS obeznámeni s charakteristikou objektů, na kterých by zasahovali a zda probíhají nějaká cvičení či školení těchto příslušníků, jejichž cílem by bylo samotné seznámení příslušníků s objektem. Dále autor práce zkoumal, jakým způsobem by se lišil zásah na hradech a zámcích od zásazích. S tím souvisí i následující otázka, a to jaké hasební látky by se použily v případě zásahu na tak historicky významném místě a čím se tyto hasební látky liší od běžně používaných látek. Následující otázka se týkala cvičení,

a tedy zda se v posledních pěti letech uskutečnilo nějaké cvičení zaměřené na požární ochranu na hradech a zámcích a co bylo přínosem cvičení pro HZS kraje, případně zda by nějaké takové cvičení uvítali. S tím souvisí i další otázka, a to zda se HZS kraje účastnil nějakých dalších cvičení probíhajících na hradech a zámcích. Tato otázka směřovala k odpovědi, jestli na hradech a zámcích proběhlo nějaké cvičení, kterého by se účastnili i další složky IZS. Další otázka se týkala školení a zda ze strany HZS kraje na hradech a zámcích nějaké školení zaměstnanců hradů a zámků a osob provozujících výdělečnou činnost na hradech a zámcích a jejich zaměstnanců probíhá. V další otázce, jak často nastane na hradech a zámcích nenadálá situace u které musí asistovat, byla myšlena jakákoliv událost, ať už se jedná o požár, pád stromu či jinou událost, u které nejsou zapotřebí další složky IZS. Dále autora práce zajímalo, jak ze strany HZS probíhá prevence před takovými situacemi, tedy jakým způsobem připravují jak samotné zaměstnance, tak i obyvatelstvo k prevenci před vznikem takových situací. Další otázka je podobná té předchozí, v rámci prevence bylo tázáno, jaká opatření HZS kraje používají k zamezení vzniku mimořádných událostí na hradech a zámcích. Tím bylo myšleno, zda jsou například připojeni na elektronickou požární signalizaci, kterou hrady a zámky disponují. Poslední otázka je stejná, jako v případě polostrukturovaného rozhovoru s odborníkem od Policie ČR. Bylo tázáno, jaký největší problém shledávají v případě zásahu na hradech a zámcích. Ať už se to týká nástupních ploch, dostupnosti techniky, evakuačních tras či původu a cennosti objektu.

Jak už bylo řečeno, třetí část praktické části diplomové práce je tvořena SWOT analýzou, která je sestavená ze všech získaných odpovědí. Podle Willa Kentona je SWOT analýza technika strategického plánování, která poskytuje nástroje pro hodnocení a pohled na silné a slabé stránky dané organizace či subjektu a jejich identifikace vede k novým perspektivám a novým nápadům na vylepšení situace. (Kenton, 2021)

Tato část diplomové práce byla tvořena v systému Microsoft Excel tím stylem, že nejprve proběhla příprava čtvercové tabulky o čtyřech polích a ke každému poli byly přidány nadpisy „Silné stránky“, „Slabé stránky“, „Příležitosti“ a „Hrozby“ (v anglickém jazyce Strength, Weakness, Opportunity, Threat, neboli SWOT). Tato části SWOT analýzy se nazývá „SWOT matice“. Silné a slabé stránky jsou tzv. interní částí a zde se vypisují poznatky, jimiž subjekt disponuje. Lze říct, že silné stránky jsou výhody subjektu a slabé stránky naopak nevýhody a to, co subjekt oslabuje. Příležitosti a hrozby jsou naopak tzv. externí částí a zde se vypisují jevy mimo subjekt, které ale mohou subjekt nějakým

způsobem ovlivňovat, ať už kladným způsobem – příležitosti anebo záporným způsobem, tedy hrozby. Zjednodušeně lze říct, že silné stránky by se měli udržovat a posilovat, slabé stránky, napravit nebo nějakým způsobem redukovat, příležitosti se snažit převzít a využít ve svůj prospěch a hrozbám se vyhýbat a připravit se na ně. SWOT matici si lze prohlédnout na obrázku č. 1.

Po sestavení SWOT matice byla v systému Microsoft Excel vytvořila další, zcela jiná tabulku, která se nazývá „SWOT skóre“. SWOT skóre spočívá v sestavení velké tabulky o čtyřech sloupcích a čtyřech bloků s řádky. Každý blok má svůj nadpis ze SWOT matice, tedy silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby. V řádcích jednotlivých bloků jsou přepsané jednotlivé poznatky, které jsem zapsala do SWOT matice. Pod vypsanými poznatky každého bloku byl na volný řádek zapsán podnadpis „Celkem“ pro přehledné vyhodnocení bloku. Tím je sestaven první sloupec tabulky. Druhý sloupec obsahoval váhu neboli důležitost poznatků. Ke každému bylo přidáno váhové ohodnocení tím způsobem, aby celkový výsledný stav váhy byl 1,0, ne víc, ne míň. Do třetího sloupce bylo zařazeno hodnocení, tedy spokojenost s poznatkem. Zde se ke každému poznatku podle spokojenosti napíše bodové hodnocení od 1 do 5, ovšem rozdíl je v tom, do jakého bloku hodnocení vypisujeme. Do bloků „Silné stránky“ a „Příležitosti“ se vypisují kladné hodnocení s tím, že 1 je nejmenší spokojenost a 5 je největší spokojenost. U bloků „Slabé stránky“ a „Hrozby“ je tomu naopak a hodnocení se vypisuje se záporným hodnocením, tedy se znaménkem mínus. U těchto bloků je i číslování rozlišné, -1 znamená nejmenší nespokojenost a -5 největší nespokojenost. Pro lepší porozumění je 5 zcela nejlepší a -5 zcela nejhorší. V posledním, čtvrtém sloupci, je popsané skóre. Skóre je násobkem hodnocení a váhy, přičemž výsledky všech řádků v jednom bloku se sčítají do již předem vytvořeného řádku „Celkem“. Tím vzniknou čtyři bloky s hodnocením SWOT matice. V dalším kroku SWOT skóre je rozlišení do interních a externích částí. Výsledky z bloků interních a externích částí se sečtou dohromady a vznikne konečné celkové číslo neboli výsledek šetření. To, že je celkové číslo kladné či záporné zobrazuje, zda je subjekt dostatečně připraven na hrozící mimořádné události, či nikoliv. Tabulku SWOT skóre si lze prohlédnout na obrázku č. 2.

Silné stránky	Slabé stránky
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
Příležitosti	**Hrozby**
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7

Obrázek 1: SWOT matice

Zdroj: vlastní výzkum

	A	B	C	D	E	F	G
1	**SWOT skóre**	**Váha**	**Hodnocení**	**Skóre**			
2	**Silné stránky**						
3				=C3*B3		**Interní**	=SUMA(D7;D13)
4				=C4*B4		**Externí**	=SUMA(D19;D25)
5				=C5*B5		**Celkem**	=SUMA(G3:G4)
6				=C6*B6			
7	**Celkem**	=SUMA(B3:B6)		=SUMA(D3:D6)			
8	**Slabé stránky**						
9				=C9*B9			
10				=C10*B10			
11				=C11*B11			
12				=C12*B12			
13	**Celkem**	=SUMA(B9:B12)		=SUMA(D9:D12)			
14	**Příležitosti**						
15				=C15*B15			
16				=C16*B16			
17				=C17*B17			
18				=C18*B18			
19	**Celkem**	=SUMA(B15:B18)		=SUMA(D15:D18)			
20	**Hrozby**						
21				=C21*B21			
22				=C22*B22			
23				=C23*B23			
24				=C24*B24			
25	**Celkem**	=SUMA(B21:B24)		=SUMA(D21:D24)			

Obrázek 2: SWOT skóre

Zdroj: vlastní výzkum

5 VÝSLEDKY

Pro zhodnocení výsledků byly použity údaje z polostrukturovaných rozhovorů, které byly předem provedeny.

5.1 Zhodnocení bezpečnosti vybraných objektů památkové péče v Jihočeském kraji

5.1.1 Výsledky rozhovorového šetření Státní zámek Hluboká nad Vltavou

Výsledky z polostrukturovaného rozhovoru s kastelánem ze Státního zámku Hluboká nad Vltavou jsou rozdělené do dvou částí. V první části jsou popsány otázky a odpovědi zjišťující zajištění ochranu obyvatelstva na zámku spolu se zjištěním zabezpečení ochrany vlastního zámku a ve druhé části jsou popsány otázky a odpovědi zjišťující zabezpečení požární ochranu na zámku. V tabulce 5 lze pozorovat výsledky šetření k zajištění bezpečnosti na Státním zámku Hluboká nad Vltavou.

Tabulka 5: Výsledky šetření bezpečnosti zámku Hluboká nad Vltavou

Disponujete bezpečnostní službou?
Ano – bezpečnostní služba na zámku funguje 24 hodin denně 7 dní v týdnu. Dříve pouze přes noc, ale od roku 2019 funguje již 24 hodin denně. Další bezpečnostní služba je v sousední Alšově jihočeské galerii, ta sčítá 1 nočního hlídače každou noc.
Má tato služba u Vás pozitivní efekt na bezpečnost?
Ano, bezpečnostní služba slouží jako prevence a pobízí návštěvníky k řádnému chování, v případě potřeby je zavolán kastelán k vyřešení situace.
Jaká je zde maximální vytíženost turistů za den?
Na počet zakoupených lístků je zde 3500 lidí, další osoby se pohybují volně zahradách zámku.
Jak regulujete počet a rozmístění turistů v areálu?
Zámek disponuje 5 vyhlídkovými trasami, tudíž koupě lístku reguluje počet osob v různých prostorách zámku. Na noc se zámek i dolní zahrada zamyká.
Jak byste toto nejlépe regulovali, kdybyste měli neomezené možnosti?
Nijak, pouze bychom posílili kamerový systém ke sledování situací.
Nachází se v areálu provozovna s občerstvením? Případně kolik?
Ano, jedna je v Alšově jihočeské galerii.

Jak probíhá kontrola vozů se zásobováním?
Kontrola probíhá nahlášením každého vozu v Alšově jihočeské galerii a příjezdem přes závoru, kde se musí také nahlásit. Jde tak o dvojí ochranu.
Myslíte si, že máte dostatek vlastních finančních prostředků k zajištění bezpečnosti a ochrany obyvatelstva v areálu?
Ano, dle mého úsudku závisí ochrana obyvatelstva hlavně na schopnostech zaměstnanců řešit konflikty.
Využili jste někdy finanční příspěvky z dotačních programů? Pokud ano, na co?
Ano, získali jsme za ně dobíjecí stanice, čelovky, baterky, zdravotnické batohy a v Alšově jihočeské galerii získali defibrilátor.
Na co byste tyto finanční příspěvky využili?
Další finanční příspěvky z dotačních programů bychom využili na posilnění kamerového systému, elektronické požární signalizace a elektronické zabezpečovací signalizace.
Probíhají v areálu cvičení k zajištění ochrany obyvatelstva? Jaká to jsou?
Ano, v listopadu roku 2019 proběhlo cvičení složek IZS zvané „Zámek Hluboká 2019“.
Jak jsou zaměstnanci a další osoby provozující výdělečnou činnost v areálu zapojováni do cvičení k zajištění ochrany obyvatelstva?
Zaměstnanci zámku prochází kurzy sebeobrany, dalším cvičením, je tzv. „Bezpečnostní cvičení“, které je zaměřené na ochranu před útočníky a na sebeobranu. Bezpečnostní cvičení se provádí každý rok a je financované z dotačních programů Národního památkového ústavu.
Řekl byste, že jsou cvičení jednotlivých bezpečnostních a záchranných sborů či celého integrovaného záchranného systému probíhajících v areálu zámku dobře organizována?
Rozhodně ano, je to velmi důležitá věc, probíhá osobní kontakt zaměstnanců se členy složek IZS, vznikají dobré a fungující vztahy mezi veliteli složek a kastelánem a účastníci cvičení lépe poznají prostory a terén zámku.
Řekl byste, že jsou cvičení úspěšná v návaznosti na možnost vzniku mimořádné události?
Ano, dochází ke zlepšení znalostí o prostoru na zámku a k lepší připravenosti samotných zaměstnanců na mimořádné události a ujasnění si jednotlivých rolí při akci.

Uvědomujete si rizika možného vzniku mimořádných událostí? Které to podle Vás jsou?
Rozhodně ano, možnost vzniku mimořádné události na zámku je pro nás hrozbou a prevence před nimi je pro nás obrovská priorita. Patří mezi ne požár, aktivní střelec, krádež, pád stromu, což se běžně stává – za poslední dva roky je až 2x četnější vichřice a pád stromu než dříve.
Bezpečnostní prvky dělíme do tří kategorií, fyzická bezpečnost, elektronické prvky a mechanické prvky. Jaké zařízení elektronických a mechanických prvků využíváte pro zabezpečení areálu Vy?
Elektronické požární signalizace, elektronické zabezpečovací systémy, kamerový systém dále závory, ploty a mříže

(Zdroj: vlastní zdroj)

SWOT analýza zajištění ochrany obyvatelstva a zabezpečení ochrany zámku

Na následující tabulce 6 můžete vidět výsledky SWOT matice, která byla sestavena z odpovědí z polostrukturovaného rozhovoru zjišťující zajištění ochranu zámku a ochranu obyvatelstva pohybujícího se v areálu zámku.

Tabulka 6: SWOT matice bezpečnosti zámku Hluboká nad Vltavou

Silné stránky	Slabé stránky
1 Bezpečnostní služba 24/7	1 Nedostatečný počet bezpečnostních zaměstnanců
2 5 vyhlídkových tras pro turisty	2 Vysoká vytíženost turistů za den
3 Dvojí kontrola vozů se zásobováním	3 Rozsáhlý nekontrolovaný areál
4 Dostatek vlastních fin. prostředků	4 Vyhledávány cíl turistů
5 Schopní zaměstnanci	5 Snadno překonatelné zábrany
6 Cvičení složek IZS - Zámek Hluboká 2019	6 Absence bezpečnostních dveří a oken
7 Kurzy sebeobrany zaměstnanců	
8 Bezpečnostní cvičení zaměstnanců	
9 Disponibilita EZS, kamer, závor, plotů, mříží	
Příležitosti	**Hrozby**
1 Zvýšení počtu vyhlídkových tras	1 Nekontrolovatelnost pohybu turistů v zahradách
2 Posílení kamerového systému	2 Skladba turistů
3 Využití dotačních programů	3 Pochybení zaměstnanců
4 Více druhů cvičení	4 Klimatické změny
5 Spolupráce mezi zaměstnanci zámku a složkami IZS	5 Krádež vybavení zámku
6 Více provozoven s občerstvením pro rozmístění turistů	6 Provozovna s občerstvením přístupná nejen pro návštěvníky zámku
7 Proškolený zdravotní personál v Alšově Jihočeské galerii	7 Zneužití zásobovacího vozu

(Zdroj: vlastní výzkum)

Státní zámek Hluboká nad Vltavou je hlídán 24 hodin denně bezpečnostní službou. Ta má k dispozici velín, kam jsou nasměrovány kamerové systémy, EPS a EZS odkud ostraha vše monitoruje. Co se týče zaměstnanců, ti prochází kurzem sebeobrany a každý

rok se účastní bezpečnostního cvičení, které dotuje Národní památkový ústav. Dalším cvičením, které na zámku proběhlo, bylo cvičení „Zámek Hluboká 2019“, kterého se účastnili složky IZS. Vzhledem k tomu, že se na zámku vyskytuje provozovna s občerstvením, je důležitá i kontrola vozů se zásobováním, která probíhá dvojí kontrolou, a to ohlášením vozu v provozovně a poté přejetím přes závoru, která vede do areálu zámku.

I přesto, že zámek Hluboká nad Vltavou disponuje bezpečnostní službou, dozor vykonává pouze jeden člen ostrahy, ve dne i v noci. V noci se v areálu nachází ještě další člen ostrahy, který je členem bezpečnostní služby Alšovy jihočeské galerie. Vzhledem k tomu, že zámek Hluboká nad Vltavou je vyhledávaným cílem turistů, v letním období se zde může nacházet i 3 500 platících návštěvníků a další tisíce návštěvníků ve volně přístupných rozlehlých zahradách zámku. Přestože objekt nedisponuje bezpečnostními dveřmi a okny, popřípadě dostatkem mříží v oknech, disponuje vysokým počtem kamer a EZS, které tento nedostatek zcela nahrazují.

Příležitostí, kterou zámek v případě potřeby využívá, jsou dotační programy. Díky dotačním programům se zámku podařilo získat již mnoho vybavení, jako jsou například dobíjecí stanice, baterky, zdravotnické batohy nebo defibrilátor, který se nalézá v Alšově jihočeské galerii. Nejen movité věci jsou získané z dotačních programů. Díky dotacím zámek provádí „Bezpečnostní cvičení“, kterého se účastní všichni zaměstnanci zámku. V rámci dalších dotací by zámek jistě uvítal posílení kamerového systému. Pro regulaci vysokého počtu turistů, kteří se mohou v areálu zámku vyskytovat, by bylo jistě přínosem větší počet vyhlídkových tras a více provozoven s občerstvením.

Jednou z největších hrozeb, která může bezpečnosti zámku poškodit, je skladba turistů a vnik možného útočníka, a to i za pomoci zásobovacích vozů. Tuto hrozbu redukují již zmíněné kontroly, přesto riziko zde stále existuje. Další hrozbou týkající se lidského faktoru je pochybení zaměstnanců při vzniku mimořádné události. Tuto hrozbu mohou redukovat cvičení, kterých se zaměstnanci účastní. V neposlední řadě bych dala důraz i na klimatické změny. V posledních několika letech se až zdvojnásobil počet vichřic a pádů stromů než dříve. V případě takové události však kastelán z pochopitelných důvodů zavře zámku, aby nedošlo k ublížení na zdraví.

Na následující tabulce 7 můžete vidět, že Státní zámek Hluboká nad Vltavou je z hlediska bezpečnosti velmi dobře připraven. Velký důraz tomu jistě dává disponibilita EZS,

kamer, závor a mříží spolu se schopnými zaměstnanci, kteří jsou výborně připravováni na případné mimořádné události. Další výhodou je spolupráce se složkami IZS, během jejichž cvičení si své role ujasňují i zaměstnanci zámku a dochází tak k další přípravě na mimořádné události. V neposlední řadě nesmím zapomenout na schopnou bezpečnostní službu, která plní svou funkci 24 hodin denně. Tabulka 8 znázorňuje celkový výsledek, který je sestaven z interních a externích částí SWOT analýzy.

Tabulka 7: SWOT skóre bezpečnosti zámku Hluboká nad Vltavou

Silné stránky	**Váha**	**Hodnocení**	**Skóre**
Bezpečnostní služba 24/7	0,2	4	0,8
5 vyhlídkových tras pro turisty	0,05	2	0,1
Dvojí kontrola vozů se zásobováním	0,1	3	0,3
Dostatek vlastních fin. prostředků	0,05	2	0,1
Schopní zaměstnanci	0,1	4	0,4
Cvičení složek IZS - Zámek Hluboká 2019	0,1	3	0,3
Kurzy sebeobrany zaměstnanců	0,1	3	0,3
Bezpečnostní cvičení zaměstnanců	0,1	3	0,3
Disponibilita EZS, kamer, závor, plotů, mříží	0,2	5	1
Celkem	1		3,6
Slabé stránky			
Nedostatečný počet bezpečnostních zaměstnanců	0,25	-1	-0,25
Vysoká vytíženost turistů za den	0,05	-3	-0,15
Rozsáhlý nekontrolovaný areál	0,2	-5	-1
Vyhledávány cíl turistů	0,15	-2	-0,3
Snadno překonatelné zábrany	0,15	-4	-0,6
Absence bezpečnostních dveří a oken	0,2	-3	-0,6
Celkem	1		-2,9
Příležitosti			
Zvýšení počtu vyhlídkových tras	0,1	4	0,4
Posílení kamerového systému	0,3	5	1,5
Využití dotačních programů	0,1	3	0,3
Více druhů cvičení	0,3	4	1,2
Spolupráce mezi zaměstnanci zámku a složkami IZS	0,05	4	0,2
Více provozoven s občerstvením pro rozmístění turistů	0,05	3	0,15
Proškolený zdravotní personál v Alšově Jihočeské galerii	0,1	2	0,2
Celkem	1		3,95
Hrozby			
Nekontrolovatelnost pohybu turistů v zahradách	0,1	-4	-0,4
Skladba turistů	0,15	-5	-0,75
Pochybení zaměstnanců	0,2	-5	-1
Klimatické změny	0,1	-2	-0,2
Krádež vybavení zámku	0,05	-1	-0,05
Provozovna s občerstvením přístupná nejen pro návštěvníky zámku	0,2	-3	-0,6
Zneužití zásobovacího vozu	0,2	-4	-0,8
Celkem	1		-3,8

(Zdroj: vlastní výzkum)

Tabulka 8: Výsledek SWOT skóre bezpečnosti zámku Hluboká nad Vltavou

Interní	0,6
Externí	0,15
Celkem	0,75

(Zdroj: vlastní výzkum)

Druhá část rozhovorového šetření s kastelánem Státního zámku Hluboká nad Vltavou zjišťující zajištění požární ochranu je popsána v tabulce 9.

Tabulka 9: Výsledky šetření požární ochrany zámku Hluboká nad Vltavou

Disponujete jednotkou požární ochrany podniku?
Ne.
Máte zřízenou preventivní požární hlídku? Jsou členy i zaměstnanci podniku?
Ano, členy jsou pouze zaměstnanci podniku.
Nachází se ve Vašem areálu nebezpečné látky? Jaké to jsou a k čemu je využíváte?
Hnojiva pro kytky, barviva, ředidla a benzín do sekačky, slouží pro údržbářské práce.
Probíhají v areálu cvičení k zajištění požární ochrany? Jak často?
Ano, jednou za několik let probíhá testování suchovodů Hasičským záchranným sborem kraje.
Jak jsou zaměstnanci a další osoby provozující výdělečnou činnost v areálu zapojováni do cvičení k zajištění požární ochrany?
Každý rok probíhá školení BOZP, požární ochrany, preventivní požární hlídky.
Probíhá školení zaměstnanců v oblasti požární ochrany? Jak často?
Ano, každý rok podle zákona o požární prevenci.
Disponují budovy areálu elektrickou požární signalizací nebo jiným signalizačním zařízením?
Ano.
Kam jsou tyto systému vedeny?
Systémy jsou vedeny na velín – místnost ostrahy, ta případně volá HZS kraje.
Kontroluje se jejich funkčnost a jak často?
EZS 1x ročně, EPS 2x ročně, ze strany kastelána probíhá každý měsíc kontrola funkčnosti sirény a ústředny.
Nachází se areál v záplavové zóně?

Ne.
Kdybyste nebyli omezeni finančními prostředky, co byste v areálu z hlediska bezpečnosti požární ochrany zařídili nebo vylepšili?
Vylepšili bychom kamerový systém pro lepší kontrolu areálu.

(Zdroj: vlastní výzkum)

SWOT analýza zajištění požární ochrany na zámku

Z polostrukturovaného rozhovoru bylo dále zjišťováno zajištění požární ochrany na zámku Hluboká nad Vltavou. Výsledky SWOT matice požární ochrany na zámku lze pozorovat z tabulky 10.

Tabulka 10: SWOT matice požární ochrany na zámku Hluboká nad Vltavou

Silné stránky	Slabé stránky
1 Zřízena preventivní požární hlídka	1 Není zřízena JPO podniku
2 Zkoušení suchovodů	2 Národní památka historického původu
3 1 ročně školení BOZP, PO a preventivní požární hlídky	3 Ztížené situace pro zásah
4 Disponibilita EPS	
5 Pravidelná kontrola funkčnosti signalizačního zařízení	
Příležitosti	**Hrozby**
1 Zřízení JPO podniku	1 Prodlení z přivolání JPO ze strany ostrahy
2 Posílení kamerového systému	2 Vznik požáru ze strany 3. osob
3 Zájem příslušníků HZS kraje o seznámení s prostory	3 Pochybení ostrahy
	4 Nepřítomnost preventivní požární hlídky v době požáru
	5 Pád stromu na elektrické vedení

(Zdroj: vlastní výzkum)

Požární ochrana na zámku Hluboká nad Vltavou je díky preventivní požární hlídce, EPS a pravidelným školením zaměstnanců velmi dobře zajištěna. Další silnou stránky zámku je zkoušení suchovodů, které vedou na samotný vrchol zámecké věže. Příslušníci JPO připojí hadici s vodou do spodní části suchovodu a opět se napojí na vrcholku věže, mohou tak hasit z výšky po téměř celém objektu.

Velikou nevýhodou je ztížená situace pro zásah. To je dáno právě historickou hodnotou celého objektu a snahou zachovat neporušenost vybavení a nábytku. Přesto, že se jedná o tak složitou stavbu pro běžný zásah JPO, zámek toto negativum vynahrazuje dostatečným množstvím práškových hasicích přístrojů, které jsou k hašení v takovém historickém objektu přívětivé.

Přestože zámek nedisponuje JPO podniku, určitě by v rámci požární ochrany bylo na místě tuto jednotku zřídit. Další příležitostí, kterou zámek využívá, je zájem příslušníků

HZS kraje o seznámení s prostory na zámku. Každý rok kastelán provede všechny jednotky požární ochrany ze statutárního města České Budějovice po areálu zámku a seznámí příslušníky s prostory, aby se v případě zásahu na zámku mohli lépe orientovat. Stejně tak jako u ochrany obyvatelstva, bylo by jistou výhodou posílení kamerového systému k monitorování situace na zámku.

Největšími hrozbami, které mohou zámku v případě zajišťování požární ochrany a přivolání pomoci hrozit jsou bezpochyby nepřítomnost preventivní požární hlídky v době požáru a pochybení ostrahy, s tím souvisí i prodlení z přivolání JPO v případě jejich potřeby. Vzhledem k tomu, veškeré poplašné signály jsou vedeny nejprve do velínu, kde ostraha situaci posoudí a až poté se přivolává další pomoc, je prodlení z přivolání JPO zcela na místě.

Jak je z tabulky 11 patrné, Státní zámek Hluboká nad Vltavou je i dostatečně dobře připraven z hlediska požární ochrany. Největší význam na výsledku má zcela jistě zájem příslušníků HZS kraje na seznámení s prostory, kamerové systémy, které se v objektu nacházejí a které slouží k monitorování situací a ke kontrole jednotlivých částí zámku. Dalším faktorem, který výsledek zcela jistě ovlivnil je preventivní požární hlídka, kterou zámek disponuje a která je složena ze zaměstnanců zámku a v neposlední řadě disponibilita EPS a její pravidelná kontrola funkčnosti. Na tabulce 12 můžete pozorovat celkové hodnocení z interní i externí části SWOT analýzy.

Tabulka 11: SWOT skóre požární ochrany na zámku Hluboká nad Vltavou

Silné stránky	Váha	Hodnocení	Skóre
Zřízena preventivní požární hlídka	0,25	5	1,25
Zkoušení suchovodů	0,2	3	0,6
1 ročně školení BOZP, PO a preventivní požární hlídky	0,1	3	0,3
Disponibilita EPS	0,25	5	1,25
Pravidelná kontrola funkčnosti signalizačního zařízení	0,2	4	0,8
Celkem	1		4,2
Slabé stránky			
Není zřízena JPO podniku	0,3	-1	-0,3
Národní památka historického původu	0,3	-2	-0,6
Ztížené situace pro zásah	0,4	-5	-2
Celkem	1		-2,9
Příležitosti			
Zřízení JPO podniku	0,25	2	0,5
Posílení kamerového systému	0,35	4	1,4
Zájem příslušníků HZS kraje o seznámení s prostory	0,4	5	2
Celkem	1		3,9
Hrozby			
Prodlení z přivolání JPO ze strany ostrahy	0,2	-3	-0,6
Vznik požáru ze strany 3. osob	0,1	-2	-0,2
Pochybení ostrahy	0,3	-5	-1,5
Nepřítomnost preventivní požární hlídky v době požáru	0,3	-4	-1,2
Pád stromu na elektrické vedení	0,1	-5	-0,5
Celkem	1		-4

(Zdroj: vlastní výzkum)

Tabulka 12: Výsledek SWOT skóre požární ochrany Hluboká nad Vltavou

Interní	1,3
Externí	-0,1
Celkem	1,2

(Zdroj: vlastní výzkum)

5.1.2 Výsledky rozhovorového šetření Státní hrad a zámek Český Krumlov

Výsledky z polostrukturovaného rozhovoru s kastelánem ze Státního hradu a zámku Český Krumlov jsou rozvržené do dvou částí. Nejprve, stejně jako v případě zámku Hluboká nad Vltavou, jsou popsány otázky a odpovědi zjišťující zajištění ochranu obyvatelstva na zámku spolu se zjištěním zabezpečení ochrany vlastního zámku a ve druhé části jsou popsány otázky a odpovědi zjišťující zabezpečení požární ochranu na zámku. Odpovědi zjišťující zajištění ochrany a bezpečnosti hradu a zámku lze pozorovat v tabulce 13.

Tabulka 13: Výsledky šetření bezpečnosti hradu a zámku Český Krumlov

Disponujete bezpečnostní službou?
Ano. Bezpečnostní službu zámku Český Krumlov zajišťuje bezpečnostní agentura INDUS. Máme stálou 24 hodinovou službu.
Má tato služba u Vás pozitivní efekt na bezpečnost?
Kromě obsluhy pultu centrální ochrany zámku, kontaktu na PCO hasičského sboru a policie ČR, kromě odvozu tržby jsou úkolem bezpečnostní služby i pochůzky a pojížďky areálem zámku a dbát na bezpečnost, klid a ochranu návštěvníků.
Jaká je zde maximální vytíženost turistů za den?
Je odlišná v průběhu týdnů, měsíců, sezóny. Je rozdíl mezi návštěvníky expozic a průchozími návštěvníky areálem: - návštěvníci zámeckých expozic - okrajové měsíce tj. leden, únor, březen, listopad a prosinec je 100 – 300 osob denně, v hlavní sezóně duben až říjen je denní návštěvnost cca 1000 – 3000 osob denně. - průchozí návštěvníci – podle sčítací kamery v hlavní sezóně cca 5000 – 12000 osob denně.
Jak regulujete počet a rozmístění turistů v areálu?
Rozmístění turistů regulujeme programem (vyhýbáme se masovým hudebním, zábavním a sportovním aktivitám), cenou vstupného, rozmanitostí expozic, rozmístěním expozic po celém areálu zámku od I. nádvoří po zámeckou zahradu.
Jak byste toto nejlépe regulovali, kdybyste měli neomezené možnosti?
Kombinací výše uvedených klasických způsobů a elektronickým systémem objednávek a vstupů.
Nachází se v areálu provozovna s občerstvením? Případně kolik?
Ano, nachází se zde restaurace, kavárny, občerstvení – prakticky na každém nádvoří (kromě III. a IV. nádvoří), jsou spojeny s toaletami.
Jak probíhá kontrola vozů se zásobováním?
Smluvně či dohodou s provozovatelem jsou soustředěny informace o zásobovacích vozech a osobách či firmách a pak kamerový systém a kontrola personálem a bezpečnostní službou.
Myslíte si, že máte dostatek vlastních finančních prostředků k zajištění bezpečnosti a ochrany obyvatelstva v areálu?

Jsme státní organizací a dostáváme od státu rozpočet na činnost. Obecně stát na kulturních památkách velmi šetří, zvláště na službách, takže lze říci, že financí je permanentní nedostatek.
Využili jste někdy finanční příspěvky z dotačních programů? Pokud ano, na co?
Ano, evropské dotační tituly např. EHP Norské fondy, dotační tituly MK ČR fond regenerace, fond záchrany kulturního dědictví atp.
Na co byste tyto finanční příspěvky využili?
Využíváme a dále bychom je využívali na ochranu, údržbu, obnovu a celkové zvelebení památkového areálu.
Probíhají v areálu cvičení k zajištění ochrany obyvatelstva? Jaká to jsou?
Ano, probíhají zde nácviky požární ochrany, evakuace personálu a veřejnosti, v plánu na podzimní termín je rozsáhlé cvičení integrovaného záchranného systému. Dále je personál opakovaně cvičen na ochranu tzv. měkkých cílů – mimořádné události a terorismus. Pravidelně jsou organizovány pochůzky exteriérem a interiérem s hasičskou jednotkou pro orientaci v areálu.
Jak jsou zaměstnanci a další osoby provozující výdělečnou činnost v areálu zapojováni do cvičení k zajištění ochrany obyvatelstva?
Personál je pravidelně cvičen na ochranu měkkých cílů, další osoby nijak, maximálně se zúčastní evakuačních nácviků.
Řekl byste, že jsou cvičení jednotlivých bezpečnostních a záchranných sborů či celého integrovaného záchranného systému probíhajících v areálu zámku dobře organizována?
Přípravy na cvičení jsou velmi důkladné, písemně se zpracuje program cvičení, před cvičením probíhají pochůzky na modelovém či tematickém řešení, cvičení zajišťují externí odborníci či profesionálové. Z cvičení jsou pořízeny metodické návody, manuály.
Řekl byste, že jsou cvičení úspěšná v návaznosti na možnost vzniku mimořádné události?
Ano, personál získává návyky na zavedené a osvědčené postupy.
Uvědomujete si rizika možného vzniku mimořádných událostí? Které to podle Vás jsou?
Přírodní živly, mimořádné události jednotlivců, kriminality, sociální nepokoje, davové ataky, terorismus.

Bezpečnostní prvky dělíme do tří kategorií, fyzická bezpečnost, elektronické prvky a mechanické prvky. Jaké zařízení elektronických a mechanických prvků využíváte pro zabezpečení areálu Vy?
Všechny nezbytné a osvědčené – klasické zabezpečení, tj. osoby, mříže, zámky, klíčový systém, dále pak EZS, kamerový systém, mobily nebo vysílačky.

(Zdroj: vlastní výzkum)

SWOT analýza zajištění ochrany obyvatelstva a zabezpečení ochrany hradu a zámku

Na následující tabulce 14 lze pozorovat výsledky SWOT matice sestavené z odpovědí z polostrukturovaného rozhovoru zjišťující zajištění ochranu zámku a ochranu obyvatelstva pohybujícího se v areálu zámku.

Tabulka 14: SWOT matice bezpečnosti hradu a zámku Český Krumlov

Silné stránky		Slabé stránky	
1	Bezpečnostní služba 24/7	1	Vyšší náklady na zajištění bezpečnostní služby
2	Zajištění kompletního bezpečnostního servisu	2	Vysoká vytíženost turistů za den
3	Rozsáhlý kontrolovaný areál	3	Vysoký počet průchozích turistů za den
4	Rozmístěné expozice po celém areálu	4	Vyhledávaný cíl turistů
5	Více provozoven s občerstvením pro rozmístění turistů	5	Nedostatek vlastních finančních prostředků k zajištění OO
6	Čtyřnásobná kontrola vozů se zásobováním	6	Absence bezpečnostních dveří a oken
7	Kurzy sebeobrany zaměstnanců		
8	Cvičení evakuace a ochrany měkkých cílů		
9	Důkladá příprava na cvičení ze strany složek IZS		
10	Disponibilita EZS, kamer, plotů, mříží, mobilů a vysílaček		
Příležitosti		**Hrozby**	
1	Využití dotačních programů	1	Skladba turistů
2	Další cvičení s IZS	2	Provozovny s občerstvením přístupné nejen pro návštěvníky HaZ
3	Rozsáhlé školení pro všechy osoby pracující v prostředí HaZ	3	Pochybení zaměstnanců
4	Zájem příslušníků HZS kraje o seznámení s prostory	4	Neproškolené osoby provozující na HaZ výdělečnou činnost
		5	Možnost vzniku různorodých mimořádných událostí

(Zdroj: vlastní výzkum)

Státní hrad a zámek Český Krumlov, je stejně jako zámek Hluboká nad Vltavou, hlídaný bezpečnostní službou 24 hodin denně, která zajišťuje kompletní bezpečnostní servis. Od obsluhy pultu centrální ochrany zámku, kontaktu na PCO HZS kraje a PČR, přes odvoz tržby, pochůzky a pojížďky areálem jsou dále úkolem bezpečnostní služby dbát na bezpečnost, klid a ochranu návštěvníků. Další silnou stránkou bezpečnosti hradu a zámku je disponibilita elektronických bezpečnostních prvků, plotů, mříží a mobilů či vysílaček pro dorozumívání se mezi sebou. Výhodou hradu a zámku jsou i cvičení složek IZS kvůli začleňování personálu do cvičení. Cvičení jsou důkladně připravovaná, zajišťují je

odborníci a jsou z nich dále pořízeny manuály a zprávy. Vhledem k tomu, že se v areálu nachází několik provozoven s občerstvením je důležitá i důsledná kontrola vozů se zásobováním. Ta na hradě a zámku probíhá soustředěním informací o zásobovacích vozech a osobách, dále kontrola kamerovým systémem, bezpečnostní službou a personálem – jedná se tak o čtyřnásobnou kontrolu.

Jak bylo výše popsáno, bezpečnostní služba zajišťuje kompletní bezpečnostní servis, to má také svou finanční hodnotu. Největší slabou stránkou, kterou lze bezpečnosti na hradu a zámku vytknou, je vysoký počet turistů. V nejvytíženější dny navštíví zámecké expozice až 3.000 turistů, ovšem průchozích turistů, kteří si vstupenku nezakoupí a zdržují se v zámeckém komplexu, je na 12.000 osob. Z hlediska turismu jsou tato čísla výtečná, ovšem z hlediska bezpečnosti tomu tak není. Stejně tak jako v jiných hradech a zámcích, objekt nedisponuje bezpečnostními dveřmi, avšak to je zcela kompenzováno bezpečnostní službou, která má i toto na starost.

Příležitostí, kterou hrad a zámek využívá, jsou dotační programy. Ty jsou využívány k zajištění ochrany bezpečnostní službou, dále na údržbu a zvelebení celého areálu. Další příležitostí jsou cvičení složek IZS a zájem HZS kraje o seznámení s prostory areálu. Tento rok na podzim se má na hradě a zámku konat velké cvičení „Zámek Český Krumlov 2021“, které již proběhlo na zámku Hluboká nad Vltavou v roce 2019.

Jak bylo řečeno u slabých stránek, největší hrozbou jsou turisti sami a neznalost případného pachatele. Dalšími hrozbami, které nesmíme opomenout, jsou pochybení zaměstnanců a neproškolené osoby v dalších provozovnách nacházející se v areálu zámku. Ovšem i tyto hrozby se dají kompenzovat bezpečnostní službou, která zajišťuje nepřetržitý dohled nad situacemi po celém zámeckém komplexu.

Z tabulky 15 lze vyčíst, že zajištění bezpečnosti Státního hradu a zámku Český Krumlov je na velmi dobré úrovni. Skóre snižuje vysoký počet turistů, kteří areálem prochází, skladba turistů, která je nevyzpytatelná a pochybení zaměstnanců. Na druhou stranu velký kladný význam má stálá bezpečnostní služba, disponibilita bezpečnostních prvků a pravidelné pochůzky po areálu s příslušníky HZS kraje. Ke kladným bodům zajištění bezpečnosti v areálu lze také přičíst kontrolu vozů se zásobováním, která je složena ze čtyř různých kontrol a dále nadcházející cvičení složek IZS, které se má konat již tento rok na podzim. Celkový výsledek sestavené SWOT analýzy k zajištění bezpečností Státního hradu a zámku Český Krumlov je zobrazen na tabulce 16.

Tabulka 15: SWOT skóre bezpečnosti hradu a zámku Český Krumlov

Silné stránky	Váha	Hodnocení	Skóre
Bezpečnostní služba 24/7	0,2	5	1
Zajištění kompletního bezpečnostního servisu	0,075	5	0,375
Rozsáhlý kontrolovaný areál	0,025	3	0,075
Rozmístěné expozice po celém areálu	0,025	2	0,05
Více provozoven s občerstvením pro rozmístění turistů	0,025	2	0,05
Čtyřnásobná kontrola vozů se zásobováním	0,2	4	0,8
Kurzy sebeobrany zaměstnanců	0,1	4	0,4
Cvičení evakuace a ochrany měkkých cílů	0,05	5	0,25
Důkladá příprava na cvičení ze strany složek IZS	0,1	5	0,5
Disponibilita EZS, kamer, plotů, mříží, mobilů a vysílaček	0,2	5	1
Celkem	1		4,5
Slabé stránky			
Vyšší náklady na zajištění bezpečnostní služby	0,1	-1	-0,1
Vysoká vytíženost turistů za den	0,2	-2	-0,4
Vysoký počet průchozích turistů za den	0,2	-5	-1
Vyhledávaný cíl turistů	0,2	-5	-1
Nedostatek vlastních finančních prostředků k zajištění OO	0,1	-1	-0,1
Absence bezpečnostních dveří a oken	0,2	-3	-0,6
Celkem	1		-3,2
Příležitosti			
Využití dotačních programů	0,2	3	0,6
Další cvičení s IZS	0,2	4	0,8
Rozsáhlé školení pro všechy osoby pracující v prostředí HaZ	0,3	3	0,9
Připojení na pult centrální ochrany PČR	0,3	3	0,9
Celkem	1		3,2
Hrozby			
Skladba turistů	0,3	-5	-1,5
Provozovny s občerstvením přístupné nejen pro návštěvníky HaZ	0,1	-3	-0,3
Pochybení zaměstnanců	0,3	-5	-1,5
Neproškolené osoby provozující na HaZ výdělečnou činnost	0,2	-2	-0,4
Možnost vzniku různorodých mimořádných událostí	0,1	-2	-0,2
Celkem	1		-3,9

(Zdroj: vlastní výzkum)

Tabulka 16: Výsledek SWOT skóre bezpečnosti hradu a zámku Český Krumlov

Interní	1,3
Externí	-0,7
Celkem	0,6

(Zdroj: vlastní výzkum)

Tabulka 17 obsahuje odpovědi polostrukturovaného rozhovoru s kastelánem Státního hradu a zámku Český Krumlov. Odpovědi slouží ke zjištění zabezpečení požární ochrany v zámeckém areálu.

Tabulka 17: Výsledky šetření požární ochrany hradu a zámku Český Krumlov

Disponujete jednotkou požární ochrany podniku?
Ne.
Máte zřízenou preventivní požární hlídku? Jsou členy i zaměstnanci podniku?
Ano.
Nachází se ve Vašem areálu nebezpečné látky? Jaké to jsou a jaké je jejich množství, případně k čemu je využíváte?
Sklady pohonných hmot pro zahradní techniku.
Probíhají v areálu cvičení k zajištění požární ochrany? Jak často?
Každý rok probíhají nácviky požární ochrany.
Jak jsou zaměstnanci a další osoby provozující výdělečnou činnost v areálu zapojováni do cvičení k zajištění požární ochrany?
Zaměstnanci hradu a zámku se účastní cvičení, další osoby jsou smluvně zavázáni k proškolení a dodržování všech bezpečnostních a požárních předpisů.
Probíhá školení zaměstnanců v oblasti požární ochrany? Jak často?
Stálí zaměstnanci jsou proškolováni každoročně, sezónní zaměstnanci při nástupu do zaměstnání.
Disponují budovy areálu elektrickou požární signalizací nebo jiným signalizačním zařízením?
Ano, disponují EPS a zařízením dálkového přenosu.
Kam jsou tyto systému vedeny?
Do velínu – centrály zámku, kde je stálá bezpečnostní služba a zároveň zařízením dálkového přenosu (ZDP) na PCO HZS kraje a Policie ČR.
Kontroluje se jejich funkčnost a jak často?
Ano, přesně podle předpisů.
Nachází se areál v záplavové zóně?
Ne.
Kdybyste nebyli omezeni finančními prostředky, co byste v areálu z hlediska bezpečnosti požární ochrany zařídili nebo vylepšili?
Finanční prostředky bychom využili na kvalitnější personál bezpečnostní služby, a to z hlediska fyzické zdatnosti, vzdělanosti, zkušenosti policejního či vojenského výcviku, výstrojí, výzbrojí, atp.

(Zdroj: vlastní výzkum)

SWOT analýza zajištění požární ochrany na hradu a zámku

Polostrukturovaný rozhovor s kastelánem hradu a zámku Český Krumlov obsahoval také otázky na zajištění požární ochrany. SWOT matici sestavenou na tyto otázky můžete vidět u tabulky 18.

Tabulka 18: SWOT matice požární ochrany na hradu a zámku Český Krumlov

Silné stránky	Slabé stránky
1 Zřízena preventivní požární hlídka	1 Není zřízena JPO podniku
2 Cvičení požární ochrany každý rok	2 Národní památka historického původu
3 Školení zaměstnanců k požární ochraně každý rok	3 Ztížené situace pro zásah
4 Disponibilita EPS a zařízení dálkového přenosu	
5 Pravidelná kontrola funkčnosti signalizačního zařízení	
Příležitosti	**Hrozby**
1 Zřízení JPO podniku	1 Vznik požáru ze strany 3. osob
2 Posílení bezpečnostní služby	2 Pád stromu na elektrické vedení
3 Připojení na pult centrální ochrany HZS kraje	3 Pochybení ostrahy
4 Zájem příslušníků HZS kraje o seznámení s prostory	

(Zdroj: vlastní výzkum)

Státní hrad a zámek Český Krumlov je z hlediska zajištění požární ochrany taktéž výtečně připraven. Silnými stránkami, jednoznačně přesahující ostatní nedostatky, jsou cvičení požární ochrany ze strany HZS kraje, které se provádí každým rokem a také školení zaměstnanců k požární ochraně, což je velmi důležitá prevence před vznikem požáru. Velikou výhodou, kterou hrad a zámek disponuje, je zařízení dálkového přenosu připojeného na PCO HZS kraje a PCO Policie ČR. Nevzniká tak prodlení z přivolání pomoci, protože sami složky IZS vidí, jaká je na hradě a zámku situace.

Nevýhodou hradu a zámku je nezřízenost JPO podniku, ale tu plně vynahrazuje zařízení dálkového přenosu připojené přímo na stanici HZS kraje. Další nevýhodou je bod, že se jedná o národní památku historického původu, na které je ztížená situace pro zásah. Toto je nevýhodou kvůli nemožnosti hašení vodou a dále kvůli tomu, že by příslušníci HZS kraje v případě zásahu museli být velmi obezřetní, aby více neponičili vybavení a příslušenství hradu a zámku.

Příležitostí, kterou hrad a zámek využívá, je připojení ESZ a EPS na pult centrální ochrany HZS kraje a prohlídky interiérů a exteriérů s příslušníky HZS kraje. Tyto dva body hrají obrovskou roli při zajišťování požární ochrany na hradě a zámku, proto je dobré, že jimi disponují. Další příležitostí, kterou by z hlediska nejen požární ochrany na hradě a zámku využili, je posílení bezpečnostní služby, tedy spíše kvalitnější personál

bezpečnostní služby. Tím je myšleno například výborná fyzická zdatnost, vzdělanost, zkušenost z policejního či vojenského výcviku, výstroj a výzbroj a další nároky.

Vzhledem k tomu, že je hrad a zámek výborně připraven z hlediska požární ochrany, neexistuje mnoho hrozeb, které by mohli požární ochranu v areálu ohrozit. Do hrozeb lze pouze zařadit vznik požáru ze strany 3. osob, tím je myšleno při údržbách a opravách, kdy může vzniknout požár z nedbalosti, anebo pochybení ostrahy. Jak už bylo ale řečeno, objekt disponuje připojením na PCO HZS kraje, tím vynahrazuje i tyto hrozby, které by mohli nastat.

Z tabulky 19 lze vyčíst, že požární ochrana na Státním hradě a zámku Český Krumlov je na výborné úrovni. Největší význam má zcela jistě fakt, že hrad a zámek disponuje EPS a zařízením dálkového přenosu, který je připojen na pul centrální ochrany HZS kraje a tyto zařízení pravidelně kontroluje. Dále mělo velký vliv na kladné hodnocení cvičení, která se v areálu konají a v budoucnu konat budou a také pravidelné provádění příslušníků HZS kraje po areálu hradu a zámku z důvodu dobré orientaci v areálu. V tabulce 20 je zobrazen celkový výsledek SWOT analýzy z interní i externí části.

Tabulka 19: SWOT skóre požární ochrany na zámku Český Krumlov

Silné stránky	**Váha**	**Hodnocení**	**Skóre**
Zřízena preventivní požární hlídka	0,1	5	0,5
Cvičení požární ochrany každý rok	0,2	4	0,8
Školení zaměstnanců k požární ochraně každý rok	0,2	3	0,6
Disponibilita EPS a zařízení dálkového přenosu	0,2	5	1
Pravidelná kontrola funkčnosti signalizačního zařízení	0,2	4	0,8
Mimo oblast záplavové zóny	0,1	1	0,1
Celkem	1		3,8
Slabé stránky			
Není zřízena JPO podniku	0,3	-1	-0,3
Národní památka historického původu	0,3	-2	-0,6
Ztížené situace pro zásah	0,4	-5	-2
Celkem	1		-2,9
Příležitosti			
Zřízení JPO podniku	0,1	2	0,2
Posílení bezpečnostní služby	0,1	2	0,2
Připojení na pult centrální ochrany HZS kraje	0,4	3	1,2
Zájem příslušníků HZS kraje o seznámení s prostory	0,4	5	2
Celkem	1		3,6
Hrozby			
Vznik požáru ze strany 3. osob	0,3	-2	-0,6
Pád stromu na elektrické vedení	0,5	-5	-2,5
Pochybení ostrahy	0,2	-2	-0,4
Celkem	1		-3,5

(Zdroj: vlastní výzkum)

Tabulka 20: Výsledek SWOT skóre požární ochrany Český Krumlov

Interní	0,9
Externí	0,1
Celkem	1

(Zdroj: vlastní výzkum)

5.1.3 Výsledky rozhovorového šetření Státní hrad a zámek Jindřichův Hradec

Polostrukturovaný rozhovor je, stejně jako v předchozích šetřeních, rozdělen do dvou částí. Nejprve je popsáno zajištění ochrany obyvatelstva a zabezpečení ochrany Státního hradu a zámku Jindřichův Hradec a poté je popsáno zabezpečení požární ochrany na hradě a zámku. Každá část je složena z odpovědí polostrukturovaného rozhovoru, SWOT maticí a SWOT skórem. V tabulce 21 jsou vypsané odpovědi ke zjištění ochrany a bezpečnosti v areálu.

Tabulka 21: Výsledky šetření bezpečnosti hradu a zámku Jindřichův Hradec

Disponujete bezpečnostní službou?
Ano, je to firma Indus.
Má tato služba u Vás pozitivní efekt na bezpečnost?
Služba zajišťuje hlídání objektu v době, kdy zde nejsou zaměstnanci zámku.
Jaká je zde maximální vytíženost turistů za den?
Přibližně 600 turistů denně v letních měsících.
Jak regulujete počet a rozmístění turistů v areálu?
Areál má cca 2 ha plochy čili není třeba rozmístění turistů regulovat.
Nachází se v areálu provozovna s občerstvením? Případně kolik?
Ano, na 1. nádvoří je restaurace, ta je otevřená od května do září.
Jak probíhá kontrola vozů se zásobováním?
Nelze ji provádět.
Myslíte si, že máte dostatek vlastních finančních prostředků k zajištění bezpečnosti a ochrany obyvatelstva v areálu?
Nikoliv.
Využili jste někdy finanční příspěvky z dotačních programů? Pokud ano, na co?
Ano, pravidelně se ucházíme o prostředky na zlepšení EZS a EPS, usilujeme o nový kamerový systém.

Probíhají v areálu cvičení k zajištění ochrany obyvatelstva? Jaká to jsou?
Jednou za dva roky probíhá cvičení v koordinaci s HZS Jihočeského kraje.
Jak jsou zaměstnanci a další osoby provozující výdělečnou činnost v areálu zapojováni do cvičení k zajištění ochrany obyvatelstva?
Zaměstnanci jsou proškolováni, ostatní osoby pohybující se v areálu nikoli. Nemyslím, že to lze provádět důsledně.
Řekl byste, že jsou cvičení jednotlivých bezpečnostních a záchranných sborů či celého integrovaného záchranného systému probíhajících v areálu zámku dobře organizována?
Ano, jde o profesionály, kteří jsou na takové situace připravováni každý den.
Řekl byste, že jsou cvičení úspěšná v návaznosti na možnost vzniku mimořádné události?
Těžko říci, spíše ano vzhledem k tomu, že se zde v současnosti ještě žádná mimořádná událost nestala.
Uvědomujete si rizika možného vzniku mimořádných událostí? Které to podle Vás jsou?
Požár, vloupání, živelná pohroma, toho se bojíme nejvíce.
Bezpečnostní prvky dělíme do tří kategorií, fyzická bezpečnost, elektronické prvky a mechanické prvky. Jaké zařízení elektronických a mechanických prvků využíváte pro zabezpečení areálu Vy?
Ostraha areálu hlídací službou, EZS a EPS, mříže v citlivých částech objektu.

(Zdroj: vlastní výzkum)

SWOT analýza zajištění ochrany obyvatelstva a zabezpečení ochrany hradu a zámku

Na následující tabulce 22 lze pozorovat výsledky SWOT matice sestavené z odpovědí z polostrukturovaného rozhovoru zjišťující zajištění ochranu zámku a ochranu obyvatelstva pohybujícího se v areálu zámku.

Tabulka 22: SWOT matice bezpečnosti hradu a zámku Jindřichův Hradec

Silné stránky	Slabé stránky
1 Bezpečnostní služba	1 Nedostatečný počet bezpečnostních zaměstnanců
2 Nižší pohyb turistů za den	2 Absence kontrol zásobovacích vozů
3 Rozsáhlý areál pro pohyb turistů	3 Nedostatek vlastních finančních prostředků k zajištění OO
4 Využívání dotačních programů k zajištění OO	4 Nepřipravenost na hrozby mimo kompetenci HZS Jihočeského kraje
5 Disponibilita EZS, kamer, mříží	5 Absence bezpečnostních dveří a oken
6 Cvičení HZS Jihočeského kraje každé 2 roky	
7 Školení zaměstnanců	
Příležitosti	**Hrozby**
1 Posílení bezpečnostní služby i přes den	1 Skladba turistů
2 Využití dotačních programů	2 Provozovna s občerstvením přístupná nejen pro návštěvníky zámku
3 Více druhů cvičení	3 Zneužití zásobovacího vozu
4 Rozsáhlé školení pro všechny osoby pracující v prostředí HaZ	4 Neproškolené osoby provozující na HaZ výdělečnou činnost
	5 Pochybení zaměsntanců

(Zdroj: vlastní výzkum)

Mezi silné stránky hradu a zámku Jindřichův Hradec jednoznačně patří využívání dotačních programů ke zlepšení EZS a kamerového systému a také cvičení HZS kraje, které se v areálu koná každé dva roky. Další výhodou hradu a zámku je bezpečnostní služba, kterou hrad a zámek využívá. Dalším důležitým bodem je školení zaměstnanců k ochraně obyvatelstva a disponibilita EZS, kamer a mříží.

Sice areál disponuje bezpečnostní službou, ale ta je přítomna pouze v době, kdy v areálu nejsou přítomni zaměstnanci. Mezi slabé stránky můžeme dále zařadit absenci bezpečnostních dveří a připravenost na mimořádné události pouze ze strany HZS kraje. Další významnou slabou stránkou je absence kontrol vozů se zásobováním, to je však vynahrazeno disponibilitou kamer v objektu. Přestože má hrad a zámek nedostatek vlastních financí k zajištění ochrany obyvatelstva, pravidelně využívá dotační programy, kterými jsou zafinancovány bezpečnostní prvky objevující se v areálu.

Jak už bylo řečeno, hrad a zámek pravidelně využívá dotační programy, díky nim byly vylepšeny EZS a EPS a usiluje se o nový kamerový systém. Další příležitostí, kterou by hrad a zámek jistě ocenil, je více druhů cvičení. Tedy nejen cvičení ze strany HZS kraje, ale i ze strany dalších složek IZS. Přestože probíhá pravidelné školení zaměstnanců hradu a zámku, nejsou do něj však zahrnuty osoby provozující v areálu výdělečnou činnost. Rozsáhlé školení pro všechny osoby, které v prostoru hradu a zámku pracují, je další příležitostí, kterou lze z hlediska bezpečnosti a ochrany obyvatel využít.

Stejně jako v předchozích objektech, i zde patří mezi hrozby skladba turistů. Vzhledem k maximálnímu počtu turistů za den není v tomto případě tato hrozba tak velká, jako

u předchozích objektů. Největší hrozbou je zneužití zásobovacího vozu. Vzhledem k slabé kontrole vozů se zásobováním, má tento bod největší význam pro bezpečnost objektu. Další hrozbou, která ani v tomto případě není výjimkou, je pochybení zaměstnanců. To je ovšem vynahrazeno disponibilitou EZS a EPS a blízkém připojení k pultu centrální ochrany HZS kraje.

Jak je patrné z tabulky 23, z hlediska bezpečnosti je Státní hrad a zámek Jindřichův Hradec velmi dobře zajištěn. Negativní bodové hodnocení u slabých stránek a hrozeb není zrovna malé, ale vzhledem k počtu turistů, kteří objektem projdou a disponibilitou bezpečnostních prvků, je toto zcela opomenutelné. Vysoké bodové hodnocení zajišťují dotační programy, díky kterým je bezpečnost hradu a zámku na velmi dobré úrovni a cvičení, které zajišťuje HZS kraje každé dva roky. Celkový výsledek z hlediska bezpečnosti Státního hradu a zámku lze pozorovat v tabulce 24.

Tabulka 23: SWOT skóre bezpečnosti hradu a zámku Jindřichův Hradec

Silné stránky	**Váha**	**Hodnocení**	**Skóre**
Bezpečnostní služba	0,15	2	0,3
Nižší pohyb turistů za den	0,1	3	0,3
Rozsáhlý areál pro pohyb turistů	0,1	4	0,4
Využívání dotačních programů k zajištění OO	0,2	5	1
Disponibilita EZS, kamer, mříží	0,15	3	0,45
Cvičení HZS Jihočeského kraje každé 2 roky	0,15	5	0,75
Školení zaměstnanců	0,15	3	0,45
Celkem	1		3,65
Slabé stránky			
Nedostatečný počet bezpečnostních zaměstnanců	0,25	-3	-0,75
Absence kontrol zásobovacích vozů	0,2	-4	-0,8
Nedostatek vlastních finančních prostředků k zajištění OO	0,1	-1	-0,1
Nepřipravenost na hrozby mimo kompetenci HZS kraje	0,25	-4	-1
Absence bezpečnostních dveří a oken	0,2	-3	-0,6
Celkem	1		-3,25
Příležitosti			
Posílení bezpečnostní služby i přes den	0,3	3	0,9
Využití dotačních programů	0,2	5	1
Více druhů cvičení	0,3	4	1,2
Rozsáhlé školení pro všechy osoby pracující v prostředí HaZ	0,2	4	0,8
Celkem	1		3,9
Hrozby			
Skladba turistů	0,2	-2	-0,4
Provozovna s občerstvením přístupná nejen pro návštěvníky zámku	0,2	-3	-0,6
Zneužití zásobovacího vozu	0,3	-4	-1,2
Neproškolené osoby provozující na HaZ výdělečnou činnost	0,1	-3	-0,3
Pochybení zaměsntanců	0,2	-5	-1
Celkem	1		-3,5

(Zdroj: vlastní výzkum)

Tabulka 24: Výsledek SWOT skóre bezpečnosti hradu a zámku Jindřichův Hradec

Interní	0,4
Externí	0,4
Celkem	0,8

(Zdroj: vlastní výzkum)

Výsledky rozhovorového šetření s kastelánem Státního hradu a zámku Jindřichův Hradec zjišťující stav zajištění požární ochrany v areálu je možno pozorovat v tabulce 25.

Tabulka 25: Výsledky šetření požární ochrany hradu a zámku Jindřichův Hradec

Disponujete jednotkou požární ochrany podniku?
Nikoli.
Máte zřízenou preventivní požární hlídku? Jsou členy i zaměstnanci podniku?
Ano, je složena výhradně ze zaměstnanců.
Nachází se ve Vašem areálu nebezpečné látky? Jaké to jsou a jaké je jejich množství, případně k čemu je využíváte?
Čisticí prostředky, paliva, v natěračské dílně jsou barvy, laky, ředidla – slouží k údržbářským pracím.
Probíhají v areálu cvičení k zajištění požární ochrany? Jak často?
Ano, cvičení probíhá jednou za dva roky.
Jak jsou zaměstnanci a další osoby provozující výdělečnou činnost v areálu zapojováni do cvičení k zajištění požární ochrany?
Nejsou, pouze v rámci preventivní požární hlídky.
Probíhá školení zaměstnanců v oblasti požární ochrany? Jak často?
Ano, každý rok.
Disponují budovy areálu elektrickou požární signalizací nebo jiným signalizačním zařízením?
Ano, disponujeme EPS, EZS a kamerovým systémem.
Kam jsou tyto systému vedeny?
Zajišťují je pověření pracovníci a ostraha, dále se připravuje připojení na pult HZS.
Kontroluje se jejich funkčnost a jak často?
Každého půl roku.

Nachází se areál v záplavové zóně?
Ne.
Kdybyste nebyli omezeni finančními prostředky, co byste v areálu z hlediska bezpečnosti požární ochrany zařídili nebo vylepšili?
Uvažovali bychom o vlastní jednotce požární ochrany podniku.

(Zdroj: vlastní výzkum)

SWOT analýza zajištění požární ochrany na hradu a zámku

Součástí rozhovorového šetření bylo, stejně jako v předchozích případech, zjistit zajištění požární ochrany na Státním hradě a zámku Jindřichův Hradec. Sestavená SWOT matice na zajištění požární ochrany na hradě a zámku je zobrazená v tabulce 26.

Tabulka 26: SWOT matice požární ochrany na hradu a zámku Jindřichův Hradec

Silné stránky	Slabé stránky
1 Zřízena preventivní požární hlídka	1 Není zřízena JPO podniku
2 Cvičení požární ochrany jednou za dva roky	2 Národní památka historického původu
3 1 ročně školení preventivní požární hlídky	3 Ztížené situace pro zásah
4 Disponibilita EPS	4 Absence hasicích přístrojů
5 Pravidelná kontrola funkčnosti signalizačního zařízení	
Příležitosti	**Hrozby**
1 Zřízení JPO podniku	1 Prodlení z přivolání JPO ze strany ostrahy
2 Zapojení zaměstnanců a dalších osob do cvičení k zajištění PO	2 Nepřítomnost preventivní požární hlídky v době požáru
3 Připojení EPS na pult HZS kraje	3 Pochybení ostrahy
4 Pořízení více hasicích přístrojů	4 Pochybení ze strany zaměstnanců
	5 Vznik požáru ze strany 3. osob

(Zdroj: vlastní výzkum)

Výhodami, kterými Státní hrad a zámek Jindřichův Hradec disponuje, jsou preventivní požární hlídka, která je zřízena výhradně ze zaměstnanců hradu a zámku, disponibilita EPS a také pravidelná kontrola funkčnosti signalizačního zařízení. EPS je v současné době vedená do velínu k ostraze, v budoucnu se připravuje její připojení na pult centrální ochrany HZS kraje. Další silnou stránkou, kterou hrad a zámek disponuje je pravidelné cvičení požární ochrany, které probíhá každé dva roky.

Nevýhodou, která byla z polostrukturovaného rozhovoru, je nezřízená jednotka požární ochrany podniku, která je sice nevýhodou, ale lze to vykompenzovat preventivní požární hlídkou a již zmíněném připojením na PCO HZS kraje. Další nevýhodou je, že se jedná o památku historického původu, s tím souvisí i ztížené situace pro zásah z důvodu snahy nepoškodit vybavení zámku. Vlastním šetřením byl dále zjištěn nedostatek hasicích

přístrojů na prohlídkových trasách, nicméně z hlediska zachování historické vizualizace je možné, že jsou hasicí přístroje skryté, aby nekazily celkový dojem prohlídky.

Jak bylo v prvním odstavci řečeno, připravuje se připojení na PCO k HZS kraje, to je velikou příležitostí, kterou hrad a zámek jistě využije. Dále by zaměstnanci hradu a zámku jistě využili vlastní JPO podniku, která by dohlížela na požární ochranu v areálu. Další příležitostí je zapojení zaměstnanců a dalších osob do cvičení k zajištění PO. Kromě cvičení preventivní požární hlídky by i takové cvičení přispělo k požární bezpečnosti na hradě a zámku.

Největší hrozbou je i v tomto případě pochybení lidského faktoru, konkrétně pochybení ostrahy a pochybení zaměstnanců. V současné době je to z hlediska požární ochrany stále hrozbou, avšak po napojení na PCO u HZS kraje bude tato hrozba ze značné části eliminována. Další hrozbou je nepřítomnost preventivní požární hlídky v době požáru, ovšem jejich činnost může z jisté části zajistit ostraha, která je přítomna v době, kdy jsou nepřítomni zaměstnanci.

Z tabulky 27 lze pozorovat SWOT skóre sestavené z předešlé SWOT matice. Hodnocení ubírá převážně ztížená situace pro zásah a absence hasicích přístrojů, ale jak již bylo řečeno výše, je možné, že kvůli zachování historické vizualizace, jsou maskovány. Dalším významným negativem, které ubírá hodnocení je pochybení ostrahy a zaměstnanců. Naopak výhodami jsou disponibilita EPS a připojení tohoto zařízení na PCO u HZS kraje a pravidelná kontrola tohoto zařízení. Z tabulky 28 lze vyčíst celkové hodnocení sestavené z tabulky SWOT skóre.

Tabulka 27: SWOT skóre požární ochrany na zámku Jindřichův Hradec

Silné stránky	Váha	Hodnocení	Skóre
Zřízena preventivní požární hlídka	0,2	5	1
Cvičení požární ochrany	0,2	2	0,4
1 ročně školení preventivní požární hlídky	0,15	3	0,45
Disponibilita EPS	0,25	5	1,25
Pravidelná kontrola funkčnosti signalizačního zařízení	0,2	4	0,8
Celkem	1		3,9
Slabé stránky			
Není zřízena JPO podniku	0,3	-2	-0,6
Národní památka historického původu	0,2	-2	-0,4
Ztížené situace pro zásah	0,2	-5	-1
Absence hasicích přístrojů	0,3	-3	-0,9
Celkem	1		-2,9
Příležitosti			
Zřízení JPO podniku	0,1	2	0,2
Zapojení zaměstnanců a dalších osob do cvičení k zajištění PO	0,2	4	0,8
Připojení EPS na pult HZS kraje	0,3	3	0,9
Pořízení více hasicích přístrojů	0,4	5	2
Celkem	1		3,9
Hrozby			
Prodlení z přivolání JPO ze strany ostrahy	0,2	-3	-0,6
Nepřítomnost preventivní požární hlídky v době požáru	0,2	-4	-0,8
Pochybení ostrahy	0,3	-5	-1,5
Pochybení ze strany zaměstnanců	0,3	-4	-1,2
Celkem	1		-4,1

(Zdroj: vlastní výzkum)

Tabulka 28: Výsledek SWOT skóre požární ochrany Jindřichův Hradec

Interní	1
Externí	-0,2
Celkem	0,8

(Zdroj: vlastní výzkum)

5.2 Charakteristika úkolů a činností základních složek IZS při zajištění ochrany vybraných objektů památkové péče v Jihočeském kraji

V první části výsledků druhého cíle práce jsou nejprve popsány výsledky rozhovorového šetření s odborníkem z Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje, ve druhé části jsou pak popsány výsledky rozhovorového šetření s odborníkem z Policie ČR.

5.2.1 Zajištění ochrany a bezpečnosti ze strany HZS Jihočeského kraje

Ke zjištění úkolů a činností k zajištění ochrany vybraných objektů památkové péče byl použit polostrukturovaný rozhovor s odborníkem z Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje, který zodpověděl na všechny položené otázky a doplnil je i vlastními úvahami. Odpovědi na kladené otázky lze pozorovat v tabulce 29.

Tabulka 29: Výsledky šetření úkolů a činností HZS Jihočeského kraje

1.	**Má HZS kraje zpracovanou speciální dokumentaci pro zásah v objektech jako jsou hrady a zámky?**
	HZS využívá dokumentaci zdolávání požáru podle zákona č. 133/1985 Sb. o požární ochraně.
2.	**V čem se tato speciální dokumentace liší od běžných dokumentací pro zásah?**
	Není volně dostupná, v dokumentaci je seznam mobiliáře (seznam věcí), které by měli být evakuováni přednostně. Dále z hlediska evakuace osob – specifikovaný způsob evakuace – návštěvníci běžně chodí s průvodci, ti je vyvedou nejkratší cestou ven. Jde o tzv. zkratky, které se při běžné prohlídce nepoužívají.
3.	**Kdo se na tvorbě dokumentace podílí a jak? Kdo tuto dokumentaci zpracovává a schvaluje? Jak často se aktualizuje?**
	Zpracovává ji provozovatel, tedy Národní památkový ústav, ten však může zaúkolovat kastelána ke zpracování dokumentace, s tím mu běžně pomáhá technik PO, odborně způsobilá osoba nebo preventista PO. Kontrola a aktualizace dokumentace je 1x za rok. Kontrola prostoru 1x za 2 roky.
5.	**Jaké další dokumentace pro takové zásahy existují?**
	Metodika Požární ochrana památkových objektů, speciální neveřejná dokumentace individuální pro každý hrad a zámek v České republice.
6.	**Jsou příslušníci HZS seznámeni s charakteristikou objektů?**

	Ano, dbáme na místní znalost příslušníků HZS kraje, probíhají prohlídky interiéru a exteriéru a pravidelné cvičení na hradech a zámcích.
7.	**Probíhají nějaké prohlídky, cvičení nebo školení, které by se zaměřovaly také na samotné seznámení s objektem?**
	Ano, prohlídky jsou domluvené s majitelem, během kontroly probíhá diskuze o charakteristice objektu. Na zámku v Blatné proběhlo i mimořádné školení spolu s prohlídkou. Jednou ročně probíhá společné školení ze strany Ministerstva kultury a HZS kraje u jednoho konkrétního objektu v republice, kde se dělá cvičení a ukázky a specifikace hašení – setkání kastelánů nebo oprávněných osob a oprávněných osob z HZS krajů.
8.	**Liší se zásah na hradech a zámcích od zásahu na běžně využívaných objektech? V čem je rozdíl?**
	Prioritou je vždy evakuace – využívání seznamu mobiliářů, rizikem jsou nestandartní události na hradech a zámcích – pronájem na natáčení, koncert
9.	**Používáte k hašení požáru speciální hasební látky? Jaký je rozdíl mezi těmito látkami a látkami běžně používané?**
	Čistá voda, řeší se, jak hasit efektivně, aby docházelo k efektivnímu hašení a úspory vody – mlha. K menším požáru lze použít práškový hasičák. Každý objekt se řeší zvlášť podle individuality.
10.	**Uskutečnilo se v posledních pěti letech nějaké cvičení zaměřené na požární ochranu na hradech a zámcích?**
	Ano, mezními termíny pro cvičení jsou 3, 5 a 7 let. Běžně probíhá cvičení každý rok nebo každé dva roky.
11.	**Co bylo přínosem tohoto cvičení pro HZS kraje?**
	Vyzkoušení příjezdu, znalost objektu, kontroly památek, kontroly dokumentací, řešili se specifika, vyzkoušení technik pro takové cvičení, reakce – dostatek sil a prostředků – ověření, jak je HZS kraje připravena.
13.	**Účastnil se HZS kraje na nějakých dalších cvičení probíhajících na hradech a zámcích?**
	Více druhů cvičení ať už s Policií ČR, tak i se Zdravotnickou záchrannou službou ČR, dále např. „Zámek Hluboká 2019“, v letošním roce proběhne stejné cvičení v Českém Krumlově.

14.	**Probíhá z Vaší strany školení požární ochrany zaměstnanců hradů a zámků a provozovatelů dalších činnostní na hradech a zámcích a jejich zaměstnanců?**
	Probíhají spolupráce se zaměstnanci hradu a zámku, ale samotné školení ne.
15.	**Jak často nastane na hradech a zámcích nenadálá situace, u které musíte asistovat?**
	Zcela výjimečně, spíše jde o plané poplachy.
16.	**Jaká je pravděpodobnost výskytu takových situací v budoucnu?**
	Pokud se nejedná o úmysl nebo technickou závadu, tak je pravděpodobnost minimální.
17.	**Jak z Vaší strany probíhá prevence před takovými situacemi, co se týče veřejnosti?**
	Z naší strany neprobíhá. Před zahájením prohlídky průvodce vždy skupinu turistů obeznámí se zásady chování při prohlídce.
18.	**Jaká opatření používáte k zamezení vzniku mimořádných událostí na hradech a zámcích?**
	Dlouhodobá spolupráce s personálem hradů a zámků, cvičení, prohlídky, připojení na signalizaci na hradech a zámcích.
19.	**Jaký je podle Vás největší problém v případě zásahu v takovém objektu z pohledu HZS?**
	Příjezd JPO s výškovou technikou – šířka a zpevněnost cesty, zdroj hasebních látek, složitost objektu – šířky únikových cest.

(Zdroj: vlastní výzkum)

Tabulka 30: SWOT matice ochrany hradů a zámku ze strany HZS kraje

Silné stránky	Slabé stránky
1 Dokumentace pro zásah v objektech	1 Potřeba vlastní zásoby vody k hašení
2 Kontrola dokumentace každý rok	2 Nemožnost použít jiný zdroj k hašení
3 Kontrola prostoru 1 za 2 roky	3 Potřeba více vozů k dopravení vody
4 Pravidelné seznamování příslušníků HZS kraje s objektem	
5 Pravidelné cvičení k zajištění PO	
Příležitosti	**Hrozby**
1 Využití speciální dokumentace	1 Nestandartní události v objektech
2 Jednou ročně školení všech kastelánů a příslušníků HZS	2 Nedostatek vody k hašení
3 Účast na dalších cvičení se složkami IZS	3 Nemožnost dostat se místu zásahu
4 Školení pro personál HaZ	4 Složitost objektů
5 Spolupráce s kastelány HaZ	
6 Prohlídky interierů a exterierů pro HZS kraje	
7 Připojena signalizace na PCO HZS kraje	

(Zdroj: vlastní výzkum)

Na předchozí tabulce 30 lze pozorovat sestavenou SWOT matici z předešlých odpovědí a z diskuze, která proběhla během kladení otázek. Jak je z tabulky patrné, do silných stránek jsou zařazeny dokumentace pro zásah v objektech, ať už se jedná o dokumentace, které se používají jak pro běžné zásahy, tak i pro zásahy v objektech Národního památkového ústavu anebo speciální dokumentace, které jsou sestavovány pouze na objekty Národního památkového ústavu, v tomto případě se jedná o hrady a zámky. Je důležité zmínit, že kontrola a aktualizace této speciální dokumentace probíhá každý rok, kontrola prostorů pak jednou za dva roky. Další silnou stránkou je pravidelné seznamování příslušníků s prostory hradů a zámků a jejich charakteristikou. Tím jsou myšleny jak individuální prohlídky, tak i například cvičení příslušníků HZS kraje které je další silnou stránkou. Příslušníci HZS kraje nacvičují příjezd k místu zásahu, způsob hašení, aby byl co nejefektivnější a nejúspornější anebo průchod a evakuaci z vnitřních prostorů.

Způsob hašení je popsán i ve slabých stránkách. Je důležité zmínit, že v tak historickém objektu, jako je zámek, nelze použít jiný zdroj hašení, než je čistá voda. To je z důvodu, aby nebyl mobiliář zámku poničen ještě navíc od samotného zásahu. S tím velmi souvisí potřeba dopravení vody na místo zásahu. Nejen, že je nezbytné použít čistou vodu, ale je důležitá i dispozice dostatečného počtu vozů k dopravení vody na místo zásahu. V případě vzniku menšího požáru, který není tak rozsáhlý, aby bylo nezbytné použít hasicí techniku HZS kraje, lze použít i práškové hasicí přístroje, kterými hrady a zámky disponují. V takovém případě se jedná pouze o lokální hašení k zamezení šíření ohně. Naopak při použití vody ze stříkaček k tak malému požáru, by mohlo dojít k většímu poškození mobiliáře, než kdyby byl použit právě práškový hasicí přístroj i přes to, že HZS kraje hasí výhradně čistou vodou.

Příležitosti, které HZS kraje pro svou činnost k zajištění bezpečnosti a požární ochrany na hradech a zámcích využívá, jsou speciální dokumentace, které podrobněji popisují různé úkoly k zajištění bezpečnosti zámku a ochrany obyvatelstva, spolupráce s kastelány hradů a zámků anebo také účast na dalších cvičení se složkami IZS. Zmiňovanou speciální dokumentaci zpracovává Národní památkový ústav, jedná se o neveřejný dokument, který má k dispozici pouze kastelán určitého hradu a zámku. Obecně lze popsat, že dokumentace obsahuje seznam mobiliáře neboli seznam vybavení, které by mělo být evakuováno přednostně před ostatním vybavením. V dokumentaci je dále popsáno cílové místo evakuace mobiliáře. Důležitou částí dokumentace je specifikovaný

způsob evakuace osob. Tento bod je v dokumentaci popsán z prostého důvodu, malého prostoru v interiéru hradů a zámků, a tedy ztížené situaci pro zásah. Další příležitostí, je možnost pořádání školení pro personál hradů a zámků k rozšíření znalostem o požární ochraně. Spolupráce s kastelány a prohlídky interiérů a exteriérů pro příslušníky HZS kraje jsou dalšími výhodami HZS kraje v případě nutnosti zásahu. Dochází ke zlepšení znalostí o objektech a k lepší připravenosti na případný zásah. Další příležitostí, kterou disponují jak hrady a zámky, tak i HZS kraje, je vzájemné propojení signalizačních zařízení.

Největšími hrozbami, které se při zásahu mohou objevit, jsou nedostatek vody k hašení, jejíž problematika byla popsána u slabých stránek anebo nemožnost dostat se k objektu, což byl v dřívějších dobách především účel. Dalšími hrozbami, které se vyskytují často, jsou nestandartní události konané v objektech a areálech. Tím se myslí například pronájem areálu na natáčení filmů nebo pohádek, kdy celý štáb musí být předem proškolen z hlediska požární bezpečnosti, aby nedošlo ke vzniku mimořádné události. Poslední hrozbou je složitost terénu. Jak již bylo řečeno, jedná se o historicky významné stavby, a úzké chodby, dveře a cenný mobiliář stěžuje příslušníkům HZS kraje provedení zásahu. Tuto hrozbu dobře kompenzuje fakt, že na hradech a zámcích probíhají pravidelná cvičení zaměřená právě na provedení zásahu v exteriéru i interiéru a příslušníci HZS kraje tak trénují způsoby, jak nejefektivněji zasahovat.

V tabulce 31 je zobrazené SWOT skóre sestavené z předešlé SWOT matice. Jak lze z tabulky pozorovat, kladné bodové hodnocení je nejvýznamnější u pravidelného seznamování příslušníků HZS kraje s objekty a pravidelného cvičení k zajištění PO. Další významné hodnocení lze pozorovat u účasti na dalších cvičení se složkami IZS a prohlídek objektů pro příslušníky HZS kraje. Naopak záporné hodnocení je nejvyšší u nemožnosti dostat se k místu zásahu a nedostatku vody k hašení. Záporné hodnocení je také vysoké u nemožnosti využít jiný zdroj k hašení, a tedy i potřeby mít vlastní zásoby vody. Celkový výsledek SWOT skóre ochrany hradů a zámků ze strany HZS kraje lze vyčíst z tabulky 32.

Tabulka 31: SWOT skóre ochrany hradů a zámku ze strany HZS kraje

Silné stránky	Váha	Hodnocení	Skóre
Dokumentace pro zásah v objektech	0,1	2	0,2
Kontrola dokumentace každý rok	0,15	3	0,45
Kontrola prostoru 1 za 2 roky	0,15	3	0,45
Pravidelné seznamování příslušníků HZS kraje s objekty	0,3	5	1,5
Pravidelné cvičení k zajištění PO	0,3	5	1,5
Celkem	1		4,1
Slabé stránky			
Potřeba vlastní zásoby vody k hašení	0,4	-3	-1,2
Nemožnost použít jiný zdroj k hašení	0,3	-4	-1,2
Potřeba více vozů k dopravení vody	0,3	-3	-0,9
Celkem	1		-3,3
Příležitosti			
Využití speciální dokumentace	0,05	1	0,05
Jednou ročně školení všech kastelánů a příslušníků HZS	0,15	2	0,3
Účast na dalších cvičení se složkami IZS	0,2	5	1
Školení pro osoby pracující v areálu HaZ	0,1	3	0,3
Spolupráce s kastelány	0,15	4	0,6
Prohlídky interierů a exterierů pro HZS kraje	0,2	5	1
Připojena signalizace na PCO k HZS kraje	0,15	4	0,6
Celkem	1		3,85
Hrozby			
Nestandartní události v objektech	0,2	-2	-0,4
Nedostatek vody k hašení	0,3	-5	-1,5
Nemožnost dostat se místu zásahu	0,3	-5	-1,5
Složitost objektů	0,2	-1	-0,2
Celkem	1		-3,6

(Zdroj: vlastní výzkum)

Tabulka 32: Výsledek SWOT skóre ochrany hradů a zámku ze strany HZS kraje

Interní	0,8
Externí	0,25
Celkem	1,05

(Zdroj: vlastní výzkum)

5.2.2 Zajištění ochrany a bezpečnosti ze strany Policie ČR

Tato druhá část je zaměřená na zjištění úkolů a činností k zajištění ochrany vybraných objektů památkové péče ze strany Policie ČR. I zde byl použit polostrukturovaný rozhovor s odborníkem od Policie ČR, který zodpovídal na všechny položené otázky. Odpovědi na kladené otázky lze pozorovat v tabulce 33.

Tabulka 33: Výsledky šetření úkolů a činností Policie ČR

1.	**Má PČR zpracovanou nějakou speciální dokumentaci pro zásah v objektech jako jsou hrady a zámky? (třeba zákrokovou)**
	Krajské ředitelství policie zpracovává „zákrokovou dokumentaci“ na všechny objekty vedené pod názvem „Měkké cíle“ tudíž na objekty tohoto typu uvedené v tomto seznamu má dokumentaci (zákrokovou) zpracovanou.
2.	**V čem se tyto speciální dokumentace liší od běžných dokumentací pro zásah?**
	Dokumentace pro zásah = zákroková dokumentace, neliší se prakticky v ničem.
3.	**Kdo se na tvorbě dokumentace podílí a jak? Jak často se aktualizuje?**
	Na tvorbě těchto dokumentací se podílí oddělení krizového řízení, spolu se zástupci místně příslušného oddělení policie, kteří mají místní znalost.
4.	**Je příslušné obvodní oddělení, které by zasahovalo v objektu, seznámeno s charakteristikou objektu? (přístupové cesty)**
	Ano, místně příslušná oddělení spolupracují na tvorbě těchto dokumentací a jsou pravidelně v (určitém časovém cyklu) opětovně s touto dokumentací seznamováni.
5.	**Probíhají nějaké cvičení nebo školení, které by se zaměřovaly také na samotné seznámení s objektem?**
	Nejčastěji z vlastní iniciativy zástupci PČR, nebo i zástupce daného objektu, iniciují pracovní jednání za účelem výměny informací, zkušeností, změn a zároveň se seznámením se samotným objektem.
6.	**Ví oddělení o zmíněné speciální dokumentaci? Jsou s ní seznámeni? A jak často probíhá školení dokumentace?**
	Jak bylo řečeno, místně příslušná oddělení spolupracují na tvorbě speciální dokumentace, tudíž jsou s ní seznámena.
7.	**Máte k dispozici dostatek dokumentací pro takové zásahy nebo byste využili nějaké další?**
	Při zpracování těchto dokumentací se využívají nejnovější zdroje a možnosti, které se pravidelně po konzultaci jednotlivých stran aktualizují.
8.	**Jaké nedostatky v dokumentacích shledáváte a co byste doplnil?**
	Nedostatky se samozřejmě objevují, hlavně ve spojení s nepravidelnou (či neprováděnou) aktualizací.

9.	**Uskutečnilo se v posledních pěti letech nějaké cvičení zaměřené na veřejný pořádek a bezpečnost na hradech a zámcích?**
	Taktického cvičení složek IZS Jihočeského kraje – pod názvem „Zámek Hluboká 2019“, na téma nástražný výbušný systém, velký počet zraněných a rukojmí.
10.	**Co bylo přínosem tohoto cvičení pro PČR?**
	Jednalo se o první cvičení svého druhu v České republice. Zámek hluboká nad Vltavou je složitý členitý objekt a kulturní památka světového dosahu. Zde musí být postupováno s největší erudicí a respektem k památce, ale rovněž rozhodně k záchraně lidských životů. - Širší skupiny příslušníků krajského ředitelství Policie Jihočeského kraje ze všech úrovní výkonu služby se seznámili s postupy při tomto typu mimořádné události. - Širší skupiny odborníků a zasahujících (HZS, ZZS, kastelán, bezpečnostní agentura, pracovníci Národního památkového ústavu a další) se seznámili s postupy při tomto typu mimořádné události. - Prohloubení znalostí ve vztahu k povinnostem velitele společného zásahu složek IZS. - Odzkoušení předání velení (HZS > Policie ČR) a následně (Policie ČR > HZS) při řešeném vývoji mimořádné události. - Výborná spolupráce všech zasahujících, kteří dopředu neznali plán cvičení, ale rutinně prováděli úkoly v kvalitě „ostrého zásahu“.
11.	**Jaké nedostatky jste během cvičení zjistili?**
	Největším nedostatkem byla komunikace mezi složkami IZS (informování, předávání si funkcí vedoucí zásahu, nedodržování kompetencí).
12.	**Jaké kroky by bylo potřeba v rámci zásahu zlepšit?**
	Lepší znalost místa zásahu, pravidelné seznamování dalších příslušníků PČR s místem zásahu.
13.	**Uvítali byste takové cvičení u dalších objektů tohoto typu?**
	V letošním roce bude realizováno taktické cvičení složek IZS Jihočeského kraje – pod názvem „Zámek Český Krumlov 2021“, na téma nástražný výbušný systém, velký počet zraněných a rukojmí, stejně jako tomu bylo u Zámku Hluboká nad Vltavou.

14.	**Proběhlo nějaké školení na toto téma? Kdo se ho účastnil, kde proběhlo a za jakých podmínek?**
	Každý rok probíhá školení typových činností všech oddělení v Jihočeském kraji ve Školícím policejním středisku Lišov, kde oddělení krizového řízení proškoluje jak nováčky v základní odborné přípravě, tak i již sloužící policisty. V závěru každého cvičení probíhá vyhodnocení všech složek IZS, kde se sdělí nedostatky, vyhodnotí se aktuální postřehy. Během následujícího měsíce se udělá oficiální hodnocení, se kterým jsou všichni cvičící seznámeni. Výsledky jsou podklady pro tvorbu další dokumentace.
15.	**Plánujete v rámci budoucích cvičení zaměřit se na nedostatky zjištěné při pilotním cvičení?**
	V letošním roce při taktickém cvičení složek IZS „Zámek Český Krumlov 2021“, bude kladen důraz na nedostatky zjištěné při pilotním cvičení.
16.	**Jak často vyjíždějí hlídky k zásahu do takových objektů?**
	Výjezd policie k objektům tohoto typu (hrady a zámky) nebývá častý, za poledních několik let se vždy jednalo pouze o výtržnictví nebo odcizení věcí mezi turisty.
17.	**Jaký je podle Vás největší problém v případě zásahu v takovém objektu z pohledu PČR?**
	Členitost terénu, úzké chodby, historická a kulturní hodnota, přístup do budovy a v budově, nemožnost samostatně postupovat dál.
18.	**Probíhá z Vaší strany spolupráce s personálem vybraných hradů a zámků v rámci přípravy na mimořádné události? Jakým způsobem?**
	Seminář (cvičení) k ochraně měkkých cílů pro personál hradů a zámků – pod záštitou Národního památkového ústavu ČR. Pořádá se jednou za několik let, dle individuální i aktuální potřeby, například při zvýšeném počtu útoků na památky apod.

(Zdroj: vlastní výzkum)

Na následující tabulce 34 je možné vidět SWOT matici sestavenou z odpovědí a diskuze s odborníkem Policie ČR k zajištění ochrany a bezpečnosti hradů a zámků ze strany Policie ČR.

Tabulka 34: SWOT matice ochrany hradů a zámku ze strany Policie ČR

Silné stránky	Slabé stránky
1 Zákroková dokumentace	1 Zastaralé dokumentace pro zásah
2 Spolupráce mezi odděleními při tvorbě dokumentací	2 Nedostatečná znalost objektů dalšími příslušníky PČR
3 Znalost objektů místně příslušnými odděleními PČR	3 Nepravidelnost cvičení
4 Cvičení na různá témata	
5 Stejné kroky jak během cvičení, tak i během ostrého zásahu	
6 Školení TČ u příslušníků PČR každý rok	
Příležitosti	**Hrozby**
1 Jednání za účelem seznámení s charakteristikou objektů	1 Nedostatečná komunikace mezi složkami IZS
2 Možnost více dokumentací pro zásah	2 Častá obměna příslušníků u PČR
3 Účast na dalších cvičení se složkami IZS	3 Složitost objektů
4 Pravidelné seznamování dalších příslušníků PČR s objektem	4 Nemožnost samostatně postupovat v interiérech HaZ
5 Více cvičení na téma měkkých cílů	
6 Seznámení všech zasahujících s postupy při zásahu	
7 Seminář k ochraně měkkých cílů pro personál HaZ	

(Zdroj: vlastní výzkum)

Z tabulky je možno vyčíst, že silnými stránkami, kterými Policie ČR v rámci ochrany hradů a zámků disponuje, je disponibilita zákrokové dokumentace a spolupráce místně příslušných oddělení s oddělením krizového řízení Policie ČR při sestavování této dokumentace. To také znamená, že místně příslušná oddělení jsou s charakteristikou objektů velmi dobře seznámena a zároveň jsou seznámena i se zmiňovanou dokumentací, tudíž nedochází k prodlení z neznalosti. Další silnou stránkou jsou různorodá cvičení, kterých se příslušníci P ČR účastní. Jedním takovým cvičením, které bylo zaměřené na ochranu hradů a zámků, tedy na ochranu měkkých cílů, je „Zámek Hluboká 2019“, kde se cvičilo více typových činností najednou. Během tohoto cvičení vyšlo najevo, že příslušníci P ČR podnikají stejné kroky, jako kdyby se jednalo o ostrý zásah. Další výhodou je každoroční školení typových činností všech oddělení P ČR v kraji ve Školícím policejním středisku Lišov.

I přesto že P ČR disponuje zákrokovou dokumentací, je nevýhodou její neaktuálnost a zastaralost. Další slabou stránkou je nedostatečná znalost hradů a zámků dalšími příslušníky P ČR. Tato slabá stránka má velikou nevýhodu v případě, kdy je nezbytné povolat více sil a prostředků k zásahu. Třetí zjištěnou slabou stránkou je nepravidelnost cvičení. Přestože se P ČR účastní cvičení k zajištění ochrany měkkých cílů, nejsou cvičení pravidelná a účastní se ho vždy jiná oddělení, tudíž musí proběhnout několik cvičení, než se všechna oddělení prostřídají.

Příležitostmi, které P ČR využívá k zajištění bezpečnosti na hradech a zámcích, jsou tzv. pracovní jednání s kastelány, která slouží k výměně informací, zkušeností, seznámením

se změnami a se samotným objektem. Jak již bylo řečeno, P ČR se spolu s dalšími složkami účastnila cvičení „Zámek Hluboká 2019“, dalším cvičením se stejným námětem je cvičení „Český Krumlov 2021“, které proběhne tento rok v zámeckém komplexu Českého Krumlova. Během zmíněného cvičení došlo k seznámení všech zasahujících osob s postupy zásahu při této mimořádné události. V rámci prevence pořádá P ČR spolu s Národním památkovým ústavem tzv. semináře k ochraně měkkých cílů, které jsou určené výhradně pro personál hradů a zámků. Tyto semináře se konají jednou za několik let anebo dle individuální potřeby a aktuálnosti této hrozby.

Přestože mezi složkami během zmiňovaného cvičení fungovala výborná spolupráce, v rámci komunikace to bylo zcela opačné. Docházelo k nedostatečnému informování nebo předávání si funkcí velitele zásahu a existuje obava, že se tyto nedostatky budou opakovat i při ostrém zásahu. Další hrozbou je časté obměňování příslušníků u P ČR, kteří nemají zkušenosti se zásahy na měkké cíle. Složitost objektů a nemožnost samostatně postupovat dál v interiérech hradů a zámků jsou dalšími hrozbami, na které je nutno brát zřetel. Tyto hrozby však lze vykompenzovat pravidelným cvičením v objektech.

Na následující tabulce 35 je popsáno SWOT skóre, které bylo sestaveno ze SWOT matice ochrany hradů a zámků ze strany Policie ČR. Z tabulky je patrné, že největší význam na kladné hodnocení má fakt, že během cvičení podnikali příslušníci P ČR stejné kroky, jako při ostrém zásahu. Dalším důležitým kladným bodem je, že jsou příslušníci P ČR každý rok školeni na všechny typové činnosti. Nelze také opomenout disponibilita seminářů určené pro personál hradů a zámků a seznámení všech zasahujících s postupy při zásahu. Vysoké záporné hodnocení lze pozorovat u nedostatečné znalosti objektů dalšími příslušníky P ČR a také u nemožnosti samostatně postupovat v interiérech hradů a zámků. Významné záporné hodnocení je zobrazeno i u zastaralé dokumentace pro zásah, nepravidelnosti cvičení, složitosti objektů anebo také u nedostatečné komunikace mezi jednotlivými složkami IZS. Celkový výsledek SWOT skóre ochrany hradů a zámků ze strany Policie ČR je možné pozorovat v tabulce 36.

Tabulka 35: SWOT skóre ochrany hradů a zámku ze strany Policie ČR

Silné stránky	**Váha**	**Hodnocení**	**Skóre**
Zákroková dokumentace	0,1	2	0,2
Spolupráce mezi odděleními při tvorbě dokumentací	0,1	2	0,2
Znalost objektů místně příslušnými odděleními PČR	0,25	4	1
Cvičení na různá témata	0,1	5	0,5
Stejné kroky jak během cvičení, tak i během ostrého zásahu	0,25	5	1,25
Školení TČ u příslušníků PČR každý rok	0,2	4	0,8
Celkem	1		3,95
Slabé stránky			
Zastaralé dokumentace pro zásah	0,3	-2	-0,6
Nedostatečná znalost objektů dalšími příslušníky PČR	0,5	-4	-2
Nepravidelnost cvičení	0,2	-3	-0,6
Celkem	1		-3,2
Příležitosti			
Jednání za účelem seznámení s charakteristikou objektů	0,15	4	0,6
Možnost více dokumentací pro zásah	0,05	1	0,05
Účast na dalších cvičení se složkami IZS	0,1	3	0,3
Pravidelné seznamování dalších příslušníků PČR s objektem	0,15	3	0,45
Více cvičení na téma měkkých cílů	0,15	5	0,75
Seznámení všech zasahujících s postupy při zásahu	0,2	4	0,8
Seminář k ochraně měkkých cílů pro personál HaZ	0,2	4	0,8
Celkem	1		3,75
Hrozby			
Nedostatečná komunikace mezi složkami IZS	0,2	-3	-0,6
Častá obměna příslušníků u PČR	0,3	-1	-0,3
Složitost objektů	0,2	-3	-0,6
Nemožnost samostatně postupovat v interiérech HaZ	0,3	-5	-1,5
Celkem	1		-3

(Zdroj: vlastní výzkum)

Tabulka 36: Celkový výsledek SWOT skóre ochrany hradů a zámků ze strany Policie ČR

Interní	0,75
Externí	0,75
Celkem	1,5

(Zdroj: vlastní výzkum)

6 DISKUZE

V úvodní části zpracování diplomové práce byly stanoveny cíle práce, a to „Zhodnocení bezpečnosti vybraných objektů památkové péče v Jihočeském kraji.“ a „Charakteristika úkolů a činností základních složek IZS při zajištění ochrany vybraných objektů památkové péče v Jihočeském kraji.“. K dosažení cílů byly stanoveny výzkumné otázky „Jak je zabezpečena ochrana vybraných objektů památkové péče v Jihočeském kraji?“ a „Jak se podílí základní složky IZS a zejména PČR na ochraně objektů památkové péče?“. Obě výzkumné otázky sloužily ke stanovení obou cílů vzájemně. K dosažení prvního cíle byly použity polostrukturované rozhovory s kastelány jednotlivých hradů a zámků. Mimo vypsané otázky k rozhovorům byl autor práce obeznámen i s dalšími informacemi.

Během polostrukturovaného rozhovoru s kastelánem zámku Hluboká nad Vltavou bylo autorovi práce mimo otázky dále řečeno, že přestože bezpečnostní služba na zámku disponuje pouze jednou osobou ostrahy, je z technického hlediska velmi dobře připravená. Ve velínu bezpečnostní služba disponuje grafickou nástavbou Latis, která, na počítačovém zařízení v případě poplachu, zobrazí přímo danou místnost, ve které poplach nastal. To je značnou výhodou, pracovníci ostrahy nemusí pracně a zdlouhavě na monitorech pátrat, kde zrovna poplach nastal, ale program jim toto zobrazí sám. Mimo otázky bylo dále naznačeno, že by pracovníci ostrahy mohli v budoucnu disponovat tzv. mobilní platformou, která by v sobě grafickou nástavbu Latis měla zabudovanou. Ale to jsou pouze vyhlídky do budoucna. Během rozhovoru kastelán dále prozradil, že by ani neměl zájem o více osob ostrahy z důvodu nadbytku a nedostatku práce. To samé platí i u JPO podniku. Po položení otázky, zda by kastelán JPO podniku na zámku využil, byla řečena překvapivá odpověď, nikoliv. Dle názoru kastelána by JPO na zámku nebyla využita, a to hlavně z důvodů, že se na zámku doposud nestala žádná mimořádná událost, která by vyžadovala zásah JPO. Jediné signály poplašného zařízení, které na zámku čas od času zazní, jsou falešné poplachy anebo zkoušky sirén. Při otázce, zda by chtěli být napojeni na PCO u HZS kraje byla odpovězena taktéž záporná odpověď. Je tomu tak především z důvodů, že je ostraha dostatečně rychlá na to, aby stihla okamžitě zavolat linku 150 a dále kvůli tomu, že výjezd k falešnému poplachu je finančně účtován. Po prohlídce části zámku, byly zjištěny další informace, které byly použity do SWOT analýzy. Například disponibilita hasicích přístrojů, EPS v každé místnosti nebo požárních hydrantů. Při rozhovoru s kastelánem se autor práce dále dozvěděl, že po každém dešti,

který nastane, kontroluje personál zámku všechny dostupné odtoky ve střechách, aby nedocházelo k jejich ucpání.

Druhý polostrukturovaný rozhovor proběhl s kastelánem hradu a zámku v Českém Krumlově. Při tomto rozhovoru autora práce zaujaly požadavky na bezpečnostní službu, která musí být splněna, aby vyhovovala požadavkům kastelána a správy hradu a zámku. Mezi požadavky byla fyzická zdatnost a způsobilost, což není nijak překvapující, ovšem dalším bodem, kromě zkušenosti s ovládáním PCO na zámku, je zkušenost a návyky z policejního či vojenského výcviku nebo bezpečnostní služby. Výhodou je disponibilita zbrojního průkazu a zbraně, dále důvěrná znalost prostředí města, názvů, areálu zámku a kontaktu na osoby a instituce v součinnosti. Důležitým bodem je věk ostrahy do 60 let pro splnění podmínek pojištění na odvoz tržeb, atd. Při představě, že areál hlídá právě taková osoba, není pochybu, že se zde nestal žádný závažný zločin, který by bylo třeba zmiňovat. V letošním roce bude na hradu a zámku probíhat cvičení „Zámek Český Krumlov 2021“, které je zaměřené na 3 typové činnosti – AMOK, nástražný výbušný systém a vysoký počet zraněných osob.

Třetí polostrukturovaný rozhovor byl učiněn s kastelánem hradu a zámku v Jindřichově Hradci. Dle mého názoru je zajištění bezpečnosti a požární ochrany v zámeckém komplexu ze všech třech hradů a zámků nejslabší. Je to způsobeno především tím, že přestože areál disponuje bezpečnostní službou, její pracovní doba začíná v momentě, kdy končí pracovní doba zaměstnanců hradu a zámku. Ovšem s přihlédnutím na maximální počet osob, který denně zámecký komplex navštíví, lze tento záporný bod opomenout. Dalším důvodem, který ubírá na bezpečnosti na hradu a zámku je nekontrolování zásobovacích vozů. Vzhledem k tomu, že se v areálu nachází restaurační zařízení a nějakým způsobem jistě probíhá doplňování zásob do restaurace, je nekontrolování těchto vozů riskantní. Zabezpečení požární ochrany na hradě a zámku probíhá přesně podle stanovených kritérií vycházejících ze zákonů a vyhlášek. Autora příjemně překvapilo, že by, v případě neomezených možností, kastelán využil jednotku požární ochrany podniku.

Při hodnocení SWOT analýz vyšel nejlepší výsledek u Státního zámku Hluboká nad Vltavou s bodovým hodnocením 1,2. Druhým nejlepším byl Státní hrad a zámek Český Krumlov s hodnocením 1,0 a třetí Státní hrad a zámek Jindřichův Hradec s hodnocením 0,8. Dle autorova mínění však nejlépe dopadl Státní hrad a zámek Český Krumlov, který

i přes ohromné množství turistů má perfektně zajištěný bezpečnostní systém, ať už v rámci ochrany obyvatelstva, tak i požární ochrany. Velice mu konkuruje Státní zámek Hluboká nad Vltavou, který má vyšší počet turistů, kteří navštíví interiéry zámku, avšak v zahradách se jich již nenachází tolik, jako je tomu v případě Českého Krumlova.

K dosažení druhého cíle sloužily polostrukturované rozhovory s odborníky z řad Hasičského záchranného sboru kraje a Policie ČR. Po provedení rozhovoru s odborníkem z HZS kraje došel autor k takovému názoru, že až na nevýhody, jimiž ovšem disponují hrady a zámky – tím je myšleno úzké cesty, složitost terénu, je HZS kraje a příslušníci výborně připravený na případný zásah na hradech a zámcích. Autora práce příjemně překvapilo, že jsou kasteláni ochotní projít s příslušníky HZS všechny trasy a objekty, které se v areálu nachází a tím tak docílit připravenosti a znalosti terénu. Další výhodou jsou cvičení a školení, která na hradech a zámcích pravidelně probíhají. Přestože nejkratší interval pro cvičení požární ochrany na hradech a zámcích je 3 roky, běžně cvičení a školení probíhají každý rok, výjimečně jednou za dva roky. Celkové hodnocení připravenosti HZS kraje na mimořádné události na hradech a zámcích vyšlo 1,05, což značí výborné hodnocení. Jak bylo ve výsledcích řečeno, bodové hodnocení ubírá problematika s vodou, tedy potřeba mít čistou vodu k zásahu a potřeba si tuto vodu dovézt, tím je myšleno využití více dopravních prostředků, které vodu do objektu dopraví.

Poslední rozhovor proběhl s odborníkem z Krajského ředitelství Policie ČR v Jihočeském kraji. Připravenost policistů na zásah je výborná. Překvapivé zjištění bylo v případě každoročního školení typových činností jak u nových příslušníků P ČR, tak i u těch stávajících. Během cvičení „Zámek Hluboká 2019“ bylo zjištěno, že příslušníci si činili stejně dobře jako kdyby se jednalo o ostrý zásah. Další výhodou je zpracování zákrokové dokumentace s přihlédnutím k tomu, že tuto dokumentaci vytvářejí sami příslušníci místě příslušného oddělení. Překvapivé bylo i zjištění, že Policie ČR spolu s Národním památkových ústavem pořádá semináře k ochraně měkkých cílů personálu hradů a zámků.

Závěrem lze říci, že spolupráce všech složek i personálu hradů a zámku má v zajištění ochrany a bezpečnosti vynikající výsledky. Přestože je problematika měkkých cílů v České republice poměrně mladá, připravenost na mimořádné události na hradech a zámcích je minimálně dostačující. Jak si budou všichni zasahující osoby vést při ostrém útoku není nikdy jasné a snad ani nebude třeba tento fakt zjišťovat.

7 ZÁVĚR

Problematika, kterou diplomová práce popisuje, je nedílnou součástí každého z nás, aniž bychom si to uvědomovali. Každý z nás byl někdy navštívit nějaké sportovní středisko, divadlo, kulturní památku nebo obyčejný obchodní dům. Všechna tato místa, a je jich mnohem více, jsou právě měkkými cíli, o kterých bylo v práci psáno. Tato práce byla zkonkretizována na hrady a zámky, a to konkrétně na ty, které jsou nejnavštěvovanější v Jihočeském kraji. Ročně tyto památky celkem navštíví více jak 600.000 turistů, proto je velmi důležité se zaměřit na jejich ochranu a zabezpečení, ale především také na zajištění bezpečnosti a ochrany obyvatel pohybujících se v jejich areálech.

Tato diplomová práce byla sestavená z nejnovějších dostupných zdrojů, ale byly použity i zdroje starší, které popisovaly problematiku již mnohem dříve. Teoretická část byla zaměřená na způsoby zajištění ochrany obyvatelstva a požární ochrany, se zaměřením na hrady a zámky. Byly v ní popsány úkoly provozovatelů hradů a zámků k zajištění požární ochrany a k ochraně obyvatelstva a v neposlední řadě popsané druhy cvičení složek IZS a JPO. Součástí teoretické části bylo také nahlédnutí do historie hradů a zámků a popsání některých mimořádných událostí, které se v takových anebo podobných objektech v minulosti staly a na závěr nahlédnutí do současného stavu hradů a zámků, kterých se tato diplomová práce zabývala.

Na začátku práce byly stanoveny cíle práce a hypotézy k jejichž dosažení sloužily polostrukturované rozhovory, které byly v rámci diplomové práce doplněné o vlastní zjištění situace přímo na konkrétních hradech a zámcích. Z polostrukturovaných rozhovorů byly dále sestaveny SWOT analýzy, které poukazovaly na celkové hodnocení připravenosti daných hradů a zámků a orgánů zajišťující bezpečnost a ochranu na nich.

První část obsahovala výsledky polostrukturovaných rozhovorů vybraných objektů památkové péče. Z výsledků polostrukturovaných rozhovorů byl na možná ohrožení nejlépe připraven Stání hrad a zámek Český Krumlov, který disponoval různými bezpečnostními zařízeními, výtečnou bezpečnostní službou, která zajišťovala veškeré služby od převozu peněz až po obchůzkách po areálu. Přestože celkové hodnocení ke Státnímu hradu a zámku Český Krumlov nebylo nejvyšší, lze to omluvit masivním počtem turistů, kteří denně areálem projdou. I přes tento fakt je zámek výtečně připraven na mimořádné události. Druhým nejlépe hodnoceným objektem byl Státní zámek Hluboká nad Vltavou, který jen kvůli pár drobným nedostatkům na bezpečnosti –

například nepřipojením na PCO HZS kraje, silně konkuroval zabezpečení na zámeckém komplexu Český Krumlov. Po provedených rozhovorech bylo těžké rozhodovat, který ze zmíněných zámků je lépe připraven.

Zabezpečení Státního hradu a zámku Jindřichův Hradec bylo vzhledem k maximálnímu počtu turistů také dostatečné. Nedostatkem, který lze vytknout, je bezpečnostní služba, která plní své úkoly pouze v nočních hodinách, a ne i během dne. Vzhledem k velikosti celého areálu by nebylo zbytečné tento záporný bod vylepšit.

Druhá část obsahovala výsledky z polostrukturovaných rozhovorů se složkami IZS. Z rozhovorů vyšlo najevo, že stejně jak HZS Jihočeského kraje, tak i P ČR jsou výtečně připraveni na možné mimořádné události, které mohou na objektech památkové péče kdykoliv nastat, ať už se jedná o požár nebo aktivního střelce. Obě složky by, jak v případě samostatného zásahu, tak i společného zásahu výborně fungovaly. Je to především díky průběžným školením, cvičením a dalším činnostem, kterými jsou složky IZS připravovány na ostré zásahy.

Tato práce by jistě mohla být nápomocná při vytváření dalších cvičení složkami IZS. Zjištěné nedostatky by mohli být zapracovány do námětu cvičení a zlepšila by se tak připravenost složek IZS na mimořádné události. Další využití by práce měla pro samotné hrady a zámky, které by se mohli na slabé stránky a hrozby zaměřit a přehodnotit ve svůj prospěch.

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

1. 10 Things You Probably Didn't Know About Sieges, nedatováno. *English Heritage* [online]. [cit. 2022-04-13]. Dostupné z: https://www.english-heritage.org.uk/visit/inspire-me/10-things-sieges/
2. APELTAUER, Tomáš, Zdeněk DUFEK, Benedikt VANGELI, et al., 2019. *Ochrana měkkých cílů*. Praha: Leges. ISBN 978-80-7502-427-5.
3. BRANDT, Tom, 2021. The Tragic 2019 Fire at Notre Dame Cathedral. *IBM Center for The Business of Govern* [online]. [cit. 2022-05-06]. Dostupné z: https://www.businessofgovernment.org/blog/tragic-2019-fire-notre-dame-cathedral
4. BRYCH, Vladimír, 2018. *Hrady a zámky: klenoty Čech, Moravy a Slezska*. Praha: Ottovo nakladatelství. ISBN 978-80-7451-694-8.
5. CREATIVE COMMONS, nedatováno. Stručná historie zámku. *Národní památkový ústav: Hluboká nad Vltavou* [online]. [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: https://www.zamek-hluboka.cz/cs/o-zamku/historie
6. ČÍRTKOVÁ, Dana, JUDr., 2019. Taktické cvičení AMOK. *Policie České Republiky* [online]. [cit. 2022-05-05]. Dostupné z: https://www.policie.cz/clanek/takticke-cviceni-amok-751815.aspx
7. Department of Homeland Security. Soft Targets and Crowded Places Security Plan Overview. *Cybersecurity & Infrastructure Security Agency* [online]. 2018 [cit. 2022-01-12]. Dostupné z: https://www.cisa.gov/sites/default/files/publications/DHS-Soft-Target-Crowded-Place-Security-Plan-Overview-052018-508_0.pdf
8. DOYLE, Alison, 2020. What Is a Semi-Structured Interview?: Definition & Examples of a Semi-Structured Interview. *The Balance Careers* [online]. [cit. 2022-05-05]. Dostupné z: https://www.thebalancecareers.com/what-is-a-semi-structured-interview-2061632
9. FOJTÍK, Roman, nedatováno. Organizace a provádění školení o požární ochraně. Organizace a provádění odborné přípravy. *Požární ochrana* [online]. [cit. 2022-05-08]. Dostupné z: https://pozarniochrana.netstranky.cz/temata/10-organizace-a-provadeni-skoleni-o.html
10. FOLK, Lauren H., Erica D. KULIGOWSKI, Steven M. V. GWYNNE a John A. GALES, 2019. A Provisional Conceptual Model of Human Behavior in Response

to Wildland-Urban Interface Fires. *Fire Technology* [online]. 55(5), 1619-1647 [cit. 2022-05-08]. ISSN 0015-2684. Dostupné z: doi:10.1007/s10694-019-00821-z

11. FRANCE 24, 2022. In pictures: Notre-Dame Cathedral three years after the fire. *France.24* [online]. [cit. 2022-05-06]. Dostupné z: https://www.france24.com/en/france/20220415-in-pictures-notre-dame-cathedral-three-years-after-the-fire
12. Historie hradu a zámku, nedatováno. *Národní památkový ústav: Jindřichův Hradec* [online]. [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: https://www.zamek-jindrichuvhradec.cz/cs/o-zamku/historie
13. Historie hradu a zámku Český Krumlov, neuvedeno. *Národní památkový ústav: Český Krumlov* [online]. [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: https://www.zamek-ceskykrumlov.cz/cs/O-hradu/historie-hradu-a-zamku
14. HOFMAN, Vít, 2017. Dokumentace požární ochrany. *Safety at Work* [online]. [cit. 2022-05-08]. Dostupné z: https://www.sawuh.cz/dokumentace-pozarni-ochrany/
15. HOTOVÝ, Pavel, 2013. Typy bezpečnostních zasklení. In: ASB [online]. [cit. 2022-05-01]. Dostupné z: https://www.asb-portal.cz/stavebnictvi/okna-dvere/typy-bezpecnostnich-zaskleni
16. HZS JČK, 2022. Požární prevence. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. [cit. 2022-05-08]. Dostupné z: https://www.hzscr.cz/clanek/hzs-jihoceskeho-kraje-menu-pozarni-prevence-pozarni-prevence-v-cr--pozarni-prevence.aspx
17. CHROMÝ, Pavel, 2003. *Jihočeský kraj: Průvodce po České republice*. Praha: Kartografie Praha. ISBN 80-7011-734-6.
18. Integrovaný záchranný systém: Prověřovací a taktická cvičení, 2022. *Zdravotnická záchranná služba Zlínského kraje, p.o.* [online]. [cit. 2022-05-06]. Dostupné z: http://www.zzszk.cz/integrovany-zachranny-system/
19. JIJI a KYODO, 2020. Fire at Okinawa's Shuri Castle barely damaged original ruins. *The Japan Times* [online]. [cit. 2022-04-13]. Dostupné z: https://www.japantimes.co.jp/news/2020/01/31/national/shuri-castle-fire-minor-impact-universal-value-cultural-affairs-agency/

20. KENTON, Will, 2021. Strength, Weakness, Opportunity, and Threat (SWOT) Analysis: What Is SWOT Analysis?. *Investopedia* [online]. [cit. 2022-05-02]. Dostupné z: https://www.investopedia.com/terms/s/swot.asp
21. KALVACH, Zdeněk Ing. a spol., 2016. Základy ochrany měkkých cílů. *Ministerstvo vnitra České republiky: Ochrana měkkých cílů* [online]. [cit. 2022-01-12]. Dostupné z: https://www.mvcr.cz/clanek/ochrana-mekkych-cilu.aspx
22. MVČR, 2016. Audit národní bezpečnosti [online]. [cit. 2022-05-05]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/Audit-narodni-bezpecnosti-20161201.pdf
23. MVČR, 2017. Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017-2020. [online]. [cit. 2022-05-2]. Dostupné z: https://www.mvcr.cz/soubor/koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-2017-2020-pdf.aspx
24. MVČR, 2022. Typologie terorismu. *Ministerstvo vnitra České republiky: Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám* [online]. [cit. 2022-05-05]. Dostupné z: https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/terorismus-a-mekke-cile-typologie-terorismu-typologie-terorismu.aspx
25. MV-GŘ HZS ČR, 2013. *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030.* In: Vláda.cz [online]. [cit. 2022-02-04]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/Koncepce-ochrany-obyvatelstva-2020-2030_1_.pdf
26. MV-GŘ HZS ČR, 2017. Varování obyvatelstva v České republice. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. [cit. 2022-02-07]. Dostupné z: https://www.hzscr.cz/clanek/varovani-obyvatelstva-v-ceske-republice.aspx
27. Na zámku Hluboká se dnes koná neformální zasedání ministrů zahraničí EU, 2009. *Vláda České republiky* [online]. [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/na-zamku-hluboka-se-dnes-kona-neformalni-zasedani-ministru-zahranici-eu-55303/
28. Návštěvnost památek v krajích ČR v roce 2017-2019, 2020. *Statistika kultury České republiky* [online]. [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: https://www.statistikakultury.cz/navstevnost-pamatek/
29. Organizování prověřovacích a taktických cvičení u dobrovolných jednotek požární ochrany, 2016. *Požáry.cz* [online]. [cit. 2022-05-05]. Dostupné z: https://www.pozary.cz/clanek/134977-organizovani-proverovacich-a-taktickych-cviceni-u-dobrovolnych-jednotek-pozarni-ochrany/

30. Otáčivé hlediště v Českém Krumlově, 2019. *Město Český Krumlov* [online]. [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: https://www.ckrumlov.cz/docs/cz/unesco_otacive_hlediste.xml
31. PELIKÁN, J., 2014. 133. Pokyn ředitele HZS Jihomoravského kraje, kterým se stanoví postup pro přípravu, provedení a vyhodnocení prověřovacích a taktických cvičení, připravovaných a konaných na území Jihomoravského kraje. In: *Sbírka Interních aktů řízení ředitele Hasičského záchranného sboru Jihomoravského kraje*. Brno, ročník 2014, částka 133. Dostupné také z: https://www.krizport.cz/file-download/download/private/1265
32. Počet obyvatel v Jihočeském kraji podle obcí, 2022. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xc/mesta_a_obce
33. Pokyny pro mimořádné události: Evakuace a ukrytí, 2022. *Město Dobruška* [online]. [cit. 2022-02-21]. Dostupné z: https://www.mestodobruska.cz/zivotni-situace/krizove-rizeni/pokyny-pro-mimoradne-udalosti/
34. Požární evakuační plán. K čemu slouží, kdo má jaké povinnosti a co musí obsahovat?, 2016. *Dokumentace BOZP* [online]. [cit. 2022-02-21]. Dostupné z: https://www.dokumentacebozp.cz/aktuality/pozarni-evakuacni-plan-k-cemu-slouzi-kdo-ma-jake-povinnosti-a-co-musi-obsahovat/
35. Požární ochrana: Co je to požární ochrana, 2020. *Extéria* [online]. [cit. 2022-05-05]. Dostupné z: https://www.exteria.cz/pozarni-ochrana/
36. SLÁNSKÁ, Nataša, 2021. Jak vypadalo obléhání hradů ve středověku: Uvnitř to bylo větší peklo, než venku. *Dotyk* [online]. [cit. 2022-04-13]. Dostupné z: https://www.dotyk.cz/magazin/oblehani-hradu-30000920.html
37. *Státní hrad a zámek Jindřichův Hradec* [online], 2022. [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: https://www.zamek-jindrichuvhradec.cz/cs
38. Strategie České republiky pro boj proti terorismu, 2013. *Ministerstvo vnitra České republiky: Ochrana měkkých cílů* [online]. [cit. 2022-01-12]. Dostupné z: https://www.mvcr.cz/clanek/ochrana-mekkych-cilu.aspx
39. Stručná historie zámku, nedatováno. *Národní památkový ústav: Hluboká nad Vltavou* [online]. [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: https://www.zamek-hluboka.cz/cs/o-zamku/historie
40. SWOT Analysis: What is SWOT Analysis?, 2022. *Corporate Finance Institute* [online]. [cit. 2022-05-05]. Dostupné z:

https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/strategy/swot-analysis/

41. ŠTĚPÁN, M., 2009. Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky, kterým se stanoví postup pro přípravu a provedení prověřovacích a taktických cvičení. In: Sbírka interních aktů řízení generálního ředitele HZS ČR, částka 7/2009
42. The fire at Windsor Castle, nedatováno. *Royal Collestion Trust* [online]. [cit. 2022-04-14]. Dostupné z: https://www.rct.uk/visit/windsor-castle/the-fire-at-windsor-castle#/
43. The Windsor Castle fire: 25 facts, nedatováno. *The History Press* [online]. [cit. 2022-04-15]. Dostupné z: https://www.thehistorypress.co.uk/articles/the-windsor-castle-fire-25-facts/
44. Vyhláška č. 380/2002 Sb. Ministerstva vnitra k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva, 2002. In: Sbírka zákonů České republiky
45. Vyhláška č. 246/2001 Sb., o požární prevenci, 2001. In: Sbírka zákonů České republiky
46. Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, 2001. In: Sbírka zákonů České republiky
47. Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, 1985. In: Sbírka zákonů České republiky
48. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, 2000 In: Sbírka zákonů České republiky
49. ZHICHONG, Zou a Wang YAOW. 2009. Framework of Spatial Decision Support System for Large-Scale Public Building Evacuation. IEEE Xplore [online]. 352-356 [cit. 2022-05-05]. ISSN 2155-6083. Dostupné z: https://ieeexplore.ieee.org/document/5208961
50. ZHENG, Ying, Bin JIA, Xin-Gang LI a Rui JIANG, 2017. Evacuation dynamics considering pedestrians' movement behavior change with fire and smoke spreading. *Safety Science* [online]. 92, 180-189 [cit. 2022-05-08]. ISSN 09257535. Dostupné z: doi:10.1016/j.ssci.2016.10.009

9 SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: SWOT matice 41
Obrázek 2: SWOT skóre 41

10 SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Přehled otázek ke zjištění bezpečnosti na hradech a zámcích 32

Tabulka 2: Přehled otázek ke zjištění požární ochrany na hradech a zámcích 34

Tabulka 3: Přehled otázek pro Policii ČR 35

Tabulka 4: Přehled otázek pro Hasičský záchranný sbor Jihočeského kraje 37

Tabulka 5: Výsledky šetření bezpečnosti zámku Hluboká nad Vltavou 42

Tabulka 6: SWOT matice bezpečnosti zámku Hluboká nad Vltavou 44

Tabulka 7: SWOT skóre bezpečnosti zámku Hluboká nad Vltavou 46

Tabulka 8: Výsledek SWOT skóre bezpečnosti zámku Hluboká nad Vltavou 47

Tabulka 9: Výsledky šetření požární ochrany zámku Hluboká nad Vltavou 47

Tabulka 10: SWOT matice požární ochrany na zámku Hluboká nad Vltavou 48

Tabulka 11: SWOT skóre požární ochrany na zámku Hluboká nad Vltavou 50

Tabulka 12: Výsledek SWOT skóre požární ochrany Hluboká nad Vltavou 50

Tabulka 13: Výsledky šetření bezpečnosti hradu a zámku Český Krumlov 51

Tabulka 14: SWOT matice bezpečnosti hradu a zámku Český Krumlov 53

Tabulka 15: SWOT skóre bezpečnosti hradu a zámku Český Krumlov 55

Tabulka 16: Výsledek SWOT skóre bezpečnosti hradu a zámku Český Krumlov 55

Tabulka 17: Výsledky šetření požární ochrany hradu a zámku Český Krumlov 56

Tabulka 18: SWOT matice požární ochrany na hradu a zámku Český Krumlov 57

Tabulka 19: SWOT skóre požární ochrany na zámku Český Krumlov 58

Tabulka 20: Výsledek SWOT skóre požární ochrany Český Krumlov 59

Tabulka 21: Výsledky šetření bezpečnosti hradu a zámku Jindřichův Hradec 59

Tabulka 22: SWOT matice bezpečnosti hradu a zámku Jindřichův Hradec 61

Tabulka 23: SWOT skóre bezpečnosti hradu a zámku Jindřichův Hradec 62

Tabulka 24: Výsledek SWOT skóre bezpečnosti hradu a zámku Jindřichův 63

Tabulka 25: Výsledky šetření požární ochrany hradu a zámku Jindřichův Hradec 63

Tabulka 26: SWOT matice požární ochrany na hradu a zámku Jindřichův Hradec 64

Tabulka 27: SWOT skóre požární ochrany na zámku Jindřichův Hradec 66
Tabulka 28: Výsledek SWOT skóre požární ochrany Jindřichův Hradec 66
Tabulka 29: Výsledky šetření úkolů a činností HZS Jihočeského kraje 67
Tabulka 30: SWOT matice ochrany hradů a zámku ze strany HZS kraje 69
Tabulka 31: SWOT skóre ochrany hradů a zámku ze strany HZS kraje 72
Tabulka 32: Výsledek SWOT skóre ochrany hradů a zámku ze strany HZS kraje 72
Tabulka 33: Výsledky šetření úkolů a činností Policie ČR 73
Tabulka 34: SWOT matice ochrany hradů a zámku ze strany Policie ČR 76
Tabulka 35: SWOT skóre ochrany hradů a zámku ze strany Policie ČR 78
Tabulka 36: Celkový výsledek SWOT skóre ochrany hradů a zámků ze strany 78

11 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

GŘ HZS ČR	Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky
HaZ	hrady a zámky
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
IZS	integrovaný záchranný systém
JPO	jednotky požární ochrany
MV	ministerstvo vnitra
P ČR	Policie České republiky
TČ	typová činnost